

○ *Aantoonbaar duurzaam
geproduceerd hout op de
Belgische markt in 2012*

*Casper de Groot, Jan Oldenburger, Annemieke
Winterink, Mark van Benthem, Lut Draye (De&D
Consult) & Sophie Vos (De&D Consult)*

Wageningen, maart 2014

Casper de Groot, Jan Oldenburger, Annemieke Winterink, Mark van Benthem, Lut Draye
(De&D Consult) & Sophie Vos (De&D Consult)

Aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in 2012

Wageningen, Stichting Probos
In opdracht van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de
Voedselketen en Leefmilieu
maart 2014

Stichting Probos
Postbus 253, 6700 AG Wageningen, tel. 0317-466555, fax 0317-410247
Email: mail@probos.nl; website: www.probos.nl

VOORWOORD

Hout is een hernieuwbare grondstof op voorwaarde dat het afkomstig is van duurzaam beheerde bossen. In dit opzicht zien we dat de interesse voor hout groter en groter wordt.

Het gebruik van deze grondstof is de laatste jaren globaal toegenomen, wat de garantie inzake het duurzaam beheer ervan des te crucialer maakt, teneinde de economische, sociale en ecologische rol van de bossen te bestendigen.

Gelet op deze evolutie heeft de wetgever daar een toenemende aandacht aan besteed. Sinds 2013 is een Europese reglementering van kracht waarbij het op de markt brengen van illegaal gekapt hout verboden wordt. Deze zal worden aangevuld met een vergunningensysteem bij invoer, voor hout afkomstig uit landen waarmee de EU vrijwillige partnerschapsakkoorden heeft afgesloten.

In België werd in 2011 een sectoraal akkoord afgesloten, met als doel het verhogen van het aandeel houtproducten afkomstig uit duurzaam beheerde bossen op de Belgische markt en het bewust maken van de beroepsmensen uit de houtsector en de consumenten voor het feit dat hout een hernieuwbare grondstof is indien het afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen. De eerste doelstelling van dit akkoord was om tegen 31 december 2012 het marktaandeel van primaire producten afkomstig uit duurzaam beheerde bossen te verhogen tot 23,25 %. De kerndoelstelling van deze studie is na te gaan of deze doelstelling werd gehaald. De resultaten zijn verbluffend ! Niet alleen werd de doelstelling van 2012 gehaald, maar met een geraamd marktaandeel van 40,5% primaire producten afkomstig uit duurzaam beheerde bossen overschrijden we nu reeds de doelstellingen vastgelegd voor 2018 !

Ook op wereldschaal is de toename van de totale oppervlakte duurzaam beheerde bossen zeer bemoedigend. In 2009, ten tijde van onze eerste marktstudie, bedroeg deze oppervlakte 337 miljoen hectare. In 2013 was dit cijfer gestegen tot 434 miljoen hectare.

Ik wil dan ook de ondertekenende partijen van het akkoord bedanken voor het geleverde werk dat uiteindelijk geleid heeft tot deze uitstekende resultaten, en dit in moeilijke economische tijden: Comeos, de Belgische Federatie van de Hout-Invoerhandel, de Nationale Unie Houtsector, de Nationale Federatie der Zagerijen, Fedustria, de Nationale Vereniging van de Belgische Meubelhandelaars, de Bouwunie, de Confederatie Bouw en de Federatie der Houthandelaars.

Ook wil ik de federaties, hun leden en de andere organisaties die vertegenwoordigd zijn in het begeleidingscomité bedanken voor hun medewerking bij het verwezenlijken van deze studie. Dank zij deze ruime samenwerking konden betrouwbare cijfers worden voorgelegd, waarop wij ons beleid kunnen baseren.

De toenemende interesse voor hout moet ons aanmoedigen om onze inspanningen voor een duurzaam beheer van de bossen en de daaruit voortvloeiende producten voort te zetten. We zullen bijzondere aandacht schenken aan de aanbevelingen die werden geformuleerd in het kader van deze studie en we zullen doorgaan met het opzetten van de nodige acties om de vraag naar milieuvriendelijker producten te stimuleren.

Het resultaat van deze studie toont ons dat deze inspanningen sneller dan verwacht vruchten kunnen opleveren, wat enkel maar het positieve imago dat deze kostbare grondstof geniet bij het grote publiek en dus bij de consumenten kan verbeteren.

Roland Moreau
Directeur-generaal Leefmilieu

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
INHOUDSOPGAVE	5
SAMENVATTING	7
1 INLEIDING	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 Doel	9
1.3 Leeswijzer	9
2 METHODE	11
2.1 Definitie aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout	11
2.2 Bronbenadering	11
2.3 Inventarisatieformulier	11
2.4 Benaderde bedrijven	12
2.5 Respons	13
2.6 Aannames en bijschatting	15
2.7 Berekening van de volumes	15
3 RESULTATEN	16
3.1 Wederuitvoer	16
3.2 Aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in 2012	16
3.3 Bijschatting gezaagd naaldhout	18
3.4 Bijschatting aantoonbaar duurzaam geproduceerd volume zaaghout uit Belgische bossen	20
3.5 Verhouding tussen import en binnenlandse productie	22
3.6 Productie plaatmateriaal	23
3.7 Import per productgroep	23
3.8 Herkomst van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout	25
4 VERWACHTING DUURZAAM GEPRODUCEERD HOUT IN 2015	30
5 AFZETGEBIEDEN	31
6 CONCLUSIES	33
7 AANBEVELINGEN	35
BIJLAGEN	41

SAMENVATTING

Deze marktstudie is gelanceerd om de voortgang in het kader van het ‘Sectoraal akkoord van 1 maart 2011 ter verhoging van het aandeel houtproducten uit duurzaam beheerde bossen’ te monitoren. De Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en de betrokken partners willen aan de hand van deze inventarisatie inzicht krijgen in de hoeveelheid aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt en de voortgang richting de doelen, zoals gesteld in het Sectoraal akkoord. Na 2008 is 2012 het tweede jaar waarvoor de hoeveelheid aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in beeld is gebracht. De uitkomsten van deze studie zullen door de FOD gebruikt worden ter ondersteuning van het federaal beleid inzake de promotie van duurzame boscertificeringssystemen. Dit beleid is erop gericht in nauwe samenwerking met de sector het gebruik van duurzaam geproduceerd hout en houtproducten in België te bevorderen.

De marktstudie is begeleid door een comité waarin het bedrijfsleven (middels de sectororganisaties), de certificeringssystemen FSC en PEFC en de Federale Overheid zijn vertegenwoordigd.

De monitoring naar aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in 2012 levert de volgende conclusies:

- *Aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt*

In 2012 is er ca. 1.960.100 m³ rhe aantoonbaar duurzaam geproduceerd aan primaire houtproducten op de Belgische markt gebracht. Dat is 40,5% van het totale Belgische primaire houtverbruik. Daarmee is de einddoelstelling van het Sectoraal akkoord van 1 maart 2011 ter verhoging van het aandeel houtproducten uit duurzaam beheerde bossen’ voor 2018 reeds gehaald. De marktaandeelen van FSC en PEFC zijn respectievelijk 14,3% en 26,2%.

In het bovenstaande resultaat is een bijschatting verwerkt. Wanneer uitsluitend wordt uitgegaan van het via de bedrijven op de Belgische markt in beeld gebrachte volume dan hebben de respondenten 1.595.500 m³ rhe aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten op de Belgische markt gebracht. Dat komt overeen met 33% van het totale Belgische primaire houtverbruik.

- *Stand van zaken binnen de productgroepen*

Binnen de productgroep van het gezaagd naalddhout is het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout met 48,7% het grootst, gevolgd door plaatmateriaal met 40,6%. Tropisch en gematigd loofhout blijven hierin achter met respectievelijk 12% en 20,5%.

- *Verhouding tussen import en Belgische productie van aantoonbaar duurzaam geproduceerd materiaal*

Van de primaire houtproducten die in 2012 met een certificaat op de Belgische markt zijn gebracht is circa 75% afkomstig uit het buitenland en 25% uit Belgische bossen. Van het FSC gecertificeerde hout is 91% geïmporteerd. Dit wordt deels veroorzaakt door het beperkte areaal aan FSC bos in België en de daarmee samenhangende beperkte beschikbaarheid van inlands FSC gecertificeerd hout. Van het hout dat met een PEFC certificaat op de Belgische markt is gebracht is een veel groter deel, namelijk 35%, afkomstig uit Belgische bossen. Het beschikbare potentieel van PEFC gecertificeerd rondhout uit het Belgische bos wordt nog niet volledig benut, doordat een deel van de producten die van rondhout uit PEFC gecertificeerde bossen worden gemaakt zonder

certificaat op de markt wordt gebracht. Hier is dus nog winst te behalen om het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout te vergroten.

- *Beperkte vraag*

Veel importerende en rondhoutverwerkende bedrijven hebben aangegeven dat de vraag naar aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout nog altijd relatief beperkt blijft. Er wordt gemakkelijk gekozen de eis van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout bij beperkte beschikbaarheid te laten vallen, of er wordt in het geheel niet naar gevraagd. Dit geldt met name voor de particuliere sector, maar zeker ook voor overheden zo is aangegeven. Ook de meerprijs die dient te worden betaald voor met name aantoonbaar duurzaam geproduceerd tropisch hout, wordt genoemd als een reden waarom klanten afzien van de aanschaf ervan.

- *Prognose voor 2015*

Ondanks de daling van het houtverbruik als gevolg van de economische crisis is het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt toegenomen. De verwachting is dat de economische situatie in de komende jaren zal verbeteren. Daarmee zal naar verwachting ook de vraag naar hout aantrekken. De Belgische importeurs verwachten hierbij gemiddeld een stijging van 17% van het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout dat zij op de Belgische markt zullen brengen. Op basis van de te verwachten groei in het gecertificeerde bosareaal in België is ook een groei in de binnenlandse productie van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout te verwachten.

- *Lage respons*

De beperkte respons op de verstuurde enquête vormde opnieuw een knelpunt binnen dit onderzoek. Dit geldt niet voor de producenten en importeurs van plaatmateriaal en importeurs van tropisch hardhout. De oorzaak voor de lage respons ligt vooral bij de rondhoutverwerkende bedrijven en de producenten van houtenverpakkingen. Eén van de oorzaken van de lage respons is de timing van de marktstudie. De bevraging in december en januari, een zeer drukke periode van het jaar voor veel bedrijven door afsluiting van het afgelopen jaar, was verre van ideaal. Verder werd gevraagd naar cijfers over een jaar (2012) dat alweer enige tijd geleden administratief is afgerond.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Deze marktstudie is gelanceerd om de voortgang in het kader van het ‘Sectoraal akkoord van 1 maart 2011 ter verhoging van het aandeel houtproducten uit duurzaam beheerde bossen’ te monitoren. De Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en de betrokken partners willen aan de hand van deze inventarisatie inzicht verkrijgen in de hoeveelheid aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt en de voortgang richting de doelen, zoals gesteld in het Sectoraal akkoord. Na 2008 is 2012 het tweede jaar waarvoor de hoeveelheid aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in beeld is gebracht. De uitkomsten van deze studie zullen door de FOD gebruikt worden ter ondersteuning van het federaal beleid inzake de promotie van duurzame boscertificeringssystemen. Dit beleid is erop gericht in nauwe samenwerking met de sector het gebruik van duurzaam geproduceerd hout en houtproducten in België te bevorderen.

De marktstudie is begeleid door een comité waarin het bedrijfsleven (middels de sectororganisaties), de certificeringssystemen FSC en PEFC en de Federale Overheid zijn vertegenwoordigd.

1.2 Doel

De primaire doelstelling van deze studie is het in beeld brengen van het aandeel gezaagd naaldhout, gezaagd tropisch loofhout, gezaagd gematigd loofhout en plaatmateriaal uit duurzaam beheerde bossen op de Belgische markt in 2012. Hierbij is tevens het land van herkomst (daar waar het hout geogst is) in beeld gebracht. Ook is geprobeerd een inschatting te maken van de te verwachten veranderingen in het aanbod van hout uit duurzaam beheerde bossen op de Belgische markt in 2015.

Een tweede belangrijke doelstelling binnen deze studie was het in beeld brengen van knelpunten die het vergroten van het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt bemoeilijken. Op basis van deze knelpuntenanalyse zijn aanbevelingen t.a.v. de federale Staatssecretaris voor Leefmilieu geformuleerd om de belemmeringen en moeilijkheden uit de weg te ruimen en daardoor het aanbod aantoonbaar duurzaam geproduceerde houtproducten op de Belgische markt te verhogen.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de gehanteerde werkwijze, het verloop van de studie, de verkregen respons en de gevolgen hiervan voor de studie. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op het marktaandeel van aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten op de Belgische markt in 2012 en wordt de vergelijking gemaakt met 2008, zowel voor de totale markt als per productgroep. Voor de binnenlandse productie en de import wordt vervolgens afzonderlijk ingegaan op de resultaten voor het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten op de Belgische markt vanuit de enquête. Tot slot wordt een overzicht gegeven van de landen van herkomst. Hoofdstuk 4 gaat in op de verwachtingen voor het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten in 2015 van de respondenten op de enquête. In hoofdstuk 5 worden de belangrijkste conclusies samengevat en tenslotte worden in hoofdstuk 6 aanbevelingen gegeven voor acties die kunnen bijdragen aan het verder verhogen van het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt.

2 METHODE

2.1 Definitie aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout

Aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout wordt binnen deze studie gedefinieerd als: hout dat aantoonbaar afkomstig is uit bos dat is gecertificeerd volgens een certificatiesysteem dat door de Federale Belgische overheid is erkend binnen het kader van het federale aankoopbeleid voor duurzame houtproducten. Dit is gelijk aan de definitie in het ‘Sectoraal akkoord van 1 maart 2011 ter verhoging van het aandeel houtproducten uit duurzaam beheerde bossen’. Dit betekent dat hout als aantoonbaar duurzaam geproduceerd wordt beschouwd, wanneer het beschikt over:

- Een door de Federale Belgische overheid erkende certificatie voor duurzaam bosbeheer in het kader van het federale aankoopbeleid voor duurzame houtproducten, of
- Een certificatie of gelijkwaardig voor duurzaam beheerde bossen gebaseerd op internationaal geaccepteerde principes en criteria (o.a. MCPFE- en/of ITTO-criteria). Deze principes en criteria moeten publiekelijk beschikbaar zijn en onderworpen worden aan een periodieke onafhankelijke controle. Deze certificatiesystemen moeten kenbaar gemaakt worden aan het Directoraat-Generaal Leefmilieu, voorafgaand aan het marktonderzoek.

Ten tijde van deze studie betekent dit dat hout voorzien van een certificaat van FSC of PEFC als aantoonbaar duurzaam geproduceerd is beschouwd. Andere boscertificeringssystemen vallen buiten de scope van dit onderzoek, omdat deze systemen door de Federale Overheid (nog) niet als duurzaam zijn aangemerkt.

2.2 Bronbenadering

Net als tijdens de eerdere marktmeting over 2008 (Oldenburger *et al.*, 2009) en diverse marktmetingen in Nederland, wordt vanuit praktisch oogpunt gekozen voor de bronbenadering. Dit betekent dat de volgende houtstromen in beeld worden gebracht:

- 1) het geïmporteerde volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd hout en plaatmateriaal;
- 2) het door Belgische rondhoutverwerkers en producenten van houten platen geproduceerde en op de Belgische markt gebrachte volume van duurzaam geproduceerd hout.

Deze gegevens wordt gerelateerd aan het totale berekende Belgische houtverbruik.

2.3 Inventarisatieformulier

Het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout is in beeld gebracht door de, voor deze studie, relevante bedrijven aan te schrijven en een digitaal inventarisatieformulier toe te sturen. Tevens bestond er de mogelijkheid het formulier te downloaden van de website van Probos. Er zijn specifieke formulieren ontwikkeld voor respectievelijk importeurs, rondhoutverwerkers en producenten van plaatmateriaal. Binnen de inventarisatieformulieren is, indien van toepassing, in ieder geval onderscheid gemaakt tussen de productgroepen, naaldhout, gematigd loofhout, tropisch loofhout en plaatmateriaal.

De importeurs is gevraagd naar:

- De totale hoeveelheid hout die in 2012 door het bedrijf is geïmporteerd;
- Welk deel hiervan weer is geëxporteerd;
- Hoeveel hout er met een FSC of PEFC certificaat is geïmporteerd;
- Welk deel van het aantoonbaar duurzaam geproduceerde hout weer is geëxporteerd;
- Wat het land van herkomst van het aantoonbaar duurzaam geproduceerde hout is;
- Wat de verwachting is van de import van hout met een certificaat in 2015.

De rondhoutverwerkers en producenten van plaatmateriaal is gevraagd naar:

- Het volume rondhout dat door het bedrijf in totaal is verwerkt;
- Hoeveel van het verwerkte volume rondhout een FSC of PEFC certificaat had;
- Hoeveel producten er met een FSC of PEFC certificaat zijn geproduceerd;
- Hoeveel producten er met een FSC of PEFC certificaat zijn geëxporteerd;
- Wat de verwachting is van de productie van producten met een certificaat in 2015.

2.4 Benaderde bedrijven

Voor het verkrijgen van een zo compleet mogelijk beeld van het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt zijn er zoveel mogelijk relevante bedrijven benaderd die gezaagd hout of plaatmateriaal importeren, plaatmateriaal produceren of rondhout verwerken (zagerijen, verduurzamers etc.). Hiervoor is gebruik gemaakt van de uitgebreide adreslijsten van de diverse sectororganisaties die het Sectoraal akkoord hout hebben ondertekend. Daarnaast is, onder andere via PEFC en FSC, nog een aantal bedrijven in beeld gebracht. Bedrijven die zijn aangesloten bij een sectororganisatie zijn in eerste instantie benaderd via de betreffende sectororganisatie. De CoC gecertificeerde bedrijven, ongeacht of deze bij een sectororganisatie zijn aangesloten, zijn ook benaderd via FSC- of PEFC België. Ter verhoging van de respons zijn de non-respondenten (meerdere keren) telefonisch door Probos of De&D consult benaderd. Hieronder wordt per sectororganisatie een korte beschrijving gegeven van de achtergronden.

Fédération National des Scieries

De Fédération National des Scieries (FNS) werd in 1948 opgericht en vertegenwoordigt de Belgische rondhoutzagerijen van loof- en naaldhout en de ondernemingen die zich toeleggen op het schillen, snijden, drogen en drenken van hout. De aangesloten bedrijven verwerken 80% van het in België verwerkte volume aan rondhout. In totaal zijn 68 leden aangeschreven, waarvan 16 in het bezit zijn van een CoC certificaat van FSC, PEFC of beiden.

Fedustria

Fedustria is de Belgische federatie van de textiel-, hout- en meubelindustrie en vertegenwoordigt de bedrijven van de hout- en meubelindustrie, verdedigt hun belangen en bevordert hun ontwikkeling. Deze sector groepeerde de fabrikanten van meubelen, zitmeubelen, houten plaatmateriaal, houten constructie-elementen (spanten, parket, etc.), houten verpakkingen (kisten, laadborden, paletten, etc.), kaders en lijsten, borstels en penselen. Kortom alle afgewerkte en half afgewerkte producten in hout. Deze bedrijven zijn in vijf grote productgroepen ondergebracht:

- Meubel;
- houten plaatmateriaal;
- houten constructie-elementen;
- houten verpakkingen (Belepal);
- andere producten van hout.

Via Fedustria zijn tijdens deze studie de producenten van plaatmateriaal, een aantal importeurs van plaatmateriaal, enkele verduurzamers en de fabrikanten van houten verpakkingen (Belepal) benaderd. In totaal betreft dit 28 bedrijven, waarvan 21 met een CoC certificaat.

Belgische Federatie van de Houtinvoerhandel

De Belgische Federatie van de Houtinvoerhandel (BFH) vertegenwoordigt meer dan 50 houtinvoerders en houtagenten, verspreid over heel België. Enkele van de kerntaken van de BFH zijn: het bestuderen van de marktontwikkelingen en het informeren van de leden hierover;

samenwerken met de fytosanitaire autoriteiten zowel op Belgisch als op Europees vlak; samenwerking met organisaties als American Hardwood Exporters Council, European Confederation of Woodworking Industries, CITES, de Europese Commissie, zusterfederaties van de diverse lidstaten van de EU in het kader van de ETTF (European Timber Trade Federation), en het Houtcommittee van de FAO in Genève en de ITTO (International Tropical Timber Trade Organization). In totaal zijn 39 van de leden door de FBH relevant bevonden voor deze studie en aangeschreven. Hiervan hebben er 28 een CoC certificaat.

Nationale Unie Houtsector

De Nationale Unie Houtsector (NUHOS) is ontstaan uit de doelstelling van de Nationale Federatie der Houthandelaars (NFH) en de Belgische Federatie van de Bosuitbaters (FEDEMAR) om te trachten de federaties van de Belgische houtkolom te groeperen binnen éénzelfde structuur. Deze Unie, die is opgericht in maart 2009, bestaat uit verschillende kamers die elke sector vertegenwoordigt en is geregionaliseerd: de Regionale Unie Houtsector (RUHOS) is de Vlaamse en Brusselse Nederlandstalige vleugel, de Union Régionale des Entreprises du Bois (UREBO) de Waalse en Brusselse Franstalige vleugel. De Nationale Unie Houtsector vertegenwoordigt de sectoren van de bosuitbating en de houthandel. Uitsluitend bedrijven uit die laatste groep waren relevant voor deze studie. In het kader van de studie zijn 140 leden benaderd, waarvan er 61 een CoC certificaat hebben.

Comeos

Comeos vertegenwoordigt de Belgische handel en diensten. De leden zijn actief in achttien sectoren en verkopen aan bedrijven of rechtstreeks aan de consument. Samen zijn deze sectoren goed voor 11,2 procent van het bruto nationaal product en stellen ze 400.000 mensen te werk. Comeos levert diensten op maat aan zijn leden en wil als kennis- en netwerkingplatform de dynamiek van de handel stimuleren. Van de vele leden van Comeos is slechts een drietal door Comeos als relevant voor deze studie aangemerkt. Deze drie niet-CoC gecertificeerde bedrijven zijn aangeschreven.

Chain-of-Custody bedrijven

Niet alle houtimporterende bedrijven zijn aangesloten bij een sectorfederatie. Om toch alle belangrijke houtimporteurs van met name duurzaam geproduceerd hout in beeld te krijgen, is een beroep gedaan op het netwerk van FSC- en PEFC België. Op basis van de lijsten met Belgische FSC en PEFC COC gecertificeerde bedrijven zijn de bedrijven geselecteerd die in 2012 mogelijk hout of houtproducten hebben geïmporteerd en op de Belgische markt hebben gebracht. In totaal zijn via deze weg 32 COC gecertificeerde bedrijven aangeschreven.

2.5 Respons

In tabel 2.1 is een samenvatting weergegeven van de respons (naar aantal bedrijven) op het rondgestuurde inventarisatieformulier. Alle bedrijven zijn in elk geval twee keer door hun sectororganisaties aangeschreven; bedrijven die niet bij een sectororganisatie zijn aangesloten zijn aangeschreven door FSC- of PEFC België. Omdat de respons in eerste instantie erg laag bleef, is een herinnering verstuurd waarna is begonnen met het nabellen van een groot deel van de bedrijven. Daarbij is de focus gelegd op die bedrijven die door de sectororganisaties, FSC-België of PEFC België als belangrijke spelers¹ in de markt zijn aangemerkt. Samen met de sectororganisaties en FSC- en PEFC België is bepaald welke bedrijven het grootste volume hout verwerken danwel importeren; deze zijn meerdere keren telefonisch benaderd en gemaild.

¹ Een bedrijf is als belangrijke speler op de markt aangemerkt indien dit bedrijf naar verwachting substantiële volumes primaire houtproducten produceert en/of importeert al dan niet met certificaat. De nadruk lag echter op de bedrijven waarvan verwacht werd dat zij substantiële volumes aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout produceren en/of importeren.

Hierbij heeft Probos zich gericht op de Nederlandstalige bedrijven en De&D consult heeft de communicatie met de Franstalige bedrijven voor haar rekening genomen.

Tabel 2.1

Respons op de enquête in aantallen bedrijven.

Type bedrijven	Aantal verstuurde enquêtes	Aantal met CoC	Totale respons	Respons CoC gecertificeerde bedrijven
Importeurs	214	131	91	63
Producenten plaatmateriaal	3	3	3	3
Rondhoutverwerkers	77	24	27	10
Totaal	294	158	131	76

Naast het uitdrukken van de respons op basis van het aantal bedrijven dat op de enquête heeft gereageerd, is ook de marktdekking per productgroep inzichtelijk gemaakt. Deze marktdekking is bepaald door het via de respondenten in beeld gebrachte totale geproduceerde en/of geïmporteerde volume per productgroep te delen door het totale Belgische verbruik binnen de betreffende productgroep. Het resultaat is weergegeven in tabel 2.2.

Voor de productgroepen gezaagd tropisch hardhout en plaatmateriaal is, via de enquêtes, respectievelijk een marktdekking gerealiseerd van 92% en 98% van het totale verbruik. Deze marktdekking is dusdanig dat betrouwbare uitspraken gedaan kunnen worden over het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in 2012 binnen deze productgroepen.

Voor gezaagd naaldhout en gezaagd gematigd loofhout liggen de marktdekkingen met respectievelijk 43% en 40% aanmerkelijk lager. De lage marktdekking bij gezaagd naaldhout wordt naar verwachting met name veroorzaakt door het ontbreken van cijfers vanuit de producenten van houtenverpakkingen. Deze bedrijven zijn wel benaderd via Belepai, maar er is geen respons op de enquête ontvangen. Naar schatting van Probos zijn deze bedrijven goed voor ongeveer 30% van het totale Belgische verbruik van gezaagd naaldhout. Naast het ontbreken van het volume dat wordt verbruikt door de producenten van houtenverpakkingen is ook het in België geproduceerde volume gezaagd naaldhout niet goed in beeld gekomen. Dit wordt veroorzaakt door de lage respons vanuit de rondhoutverwerkers. Ditzelfde geldt overigens ook voor gezaagd gematigd loofhout. Om toch een inschatting te kunnen maken van het in België geproduceerde en op de Belgische markt gebrachte volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd naaldhout en gezaagd gematigd loofhout is een alternatieve methode toegepast (zie paragraaf 2.6).

Binnen eerdere marktmetingen in zowel België als Nederland is de import van gematigd loofhout altijd een lastig in beeld te brengen productgroep gebleken. Waarschijnlijk is dit het gevolg van een andere structuur van de markt. Gezaagd naaldhout, gezaagd tropisch hardhout en plaatmateriaal worden veelal in grote volumes geïmporteerd door een beperkter aantal bedrijven. Bij gezaagd gematigd loofhout vindt de import kleinschaliger plaats via een groot aantal (kleine) bedrijven. Deze bedrijven blijken moeilijk te identificeren.

Tabel 2.2

Het via de respondenten in beeld gebrachte volume (in m³ product) op de Belgische markt per productgroep in relatie tot het totale verbruik binnen deze productgroepen en de daarmee gerealiseerde marktdekking (in %).

Productgroep	In beeld gebracht volume	Totale verbruik	Marktdekking
Gezaagd naaldhout	758.300	1.755.100	43%
Gezaagd tropisch hardhout	109.200	118.900	92%
Gezaagd gematigd loofhout	64.300	160.800	40%
Plaatmateriaal	1.260.800	1.284.300	98%

2.6 Aannames en bijschatting

Binnen een marktstudie als deze is het niet reëel uit te gaan van een volledige marktdekking. In paragraaf 2.5 is reeds een beschrijving gegeven van de gerealiseerde respons en de gerelateerde marktdekking van het verbruik per productgroep. Voor het berekenen van het marktaandeel is het voor de productgroepen gezaagd naaldhout en gezaagd gematigd loofhout noodzakelijk een bijschatting van het aantoonbaar duurzaam geproduceerde volume te doen, omdat met grote zekerheid kan worden gesteld dat er binnen een deel van het niet in beeld gebrachte volume een substantieel volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd aanwezig is. Dit betreft het verbruik van naaldhout binnen de emballagesector en de binnenlandse productie van gezaagd naald- en loofhout. Deze bijschattingen zijn, waar mogelijk, onderbouwd met literatuurgegevens of uitspraken van deskundigen. Daar waar geen literatuurbronnen beschikbaar waren en de geraadpleegde deskundigen geen uitspraak konden doen heeft Probos op basis van haar expertise en met inachtneming van de Belgische marktsituatie een inschatting gemaakt. Een toelichting op de toegepaste bijschattingen is terug te lezen in de paragrafen 3.3 en 3.4.

2.7 Berekening van de volumes

Alle volumes zijn omgerekend naar m^3 rondhoutequivalenten (rhe) zonder schors, zodat de volumes uit de verschillende productgroepen dezelfde eenheid hebben en uiteindelijk bij elkaar kunnen worden opgeteld. Een m^3 plaatmateriaal is namelijk iets anders dan een m^3 gezaagd hout en kan niet één op één bij elkaar worden opgeteld. De conversiefactor voor gezaagd naaldhout is bijvoorbeeld 1,35. Dit betekent dat er voor het verkrijgen van $1 m^3$ gezaagd naaldhout $1,35 m^3$ rondhout zonder schors nodig is. De gehanteerde conversiefactoren voor het omrekenen van de gegevens naar rondhoutequivalenten, die door Probos zijn vastgesteld (Oldenburger & Van Benthem, 2011), zijn opgenomen in bijlage 1.

De volumes per productgroep zijn weergegeven in kubieke meter gezaagd hout of platen en niet in rondhoutequivalenten. De houthandel en houtverwerkende bedrijven rekenen niet in rondhoutequivalenten, maar in kubieke meter gezaagd hout of platen. Door de gegevens in gezaagde of platen m^3 weer te geven kunnen deze bedrijven veel beter zien hoe hun prestatie zich verhoudt ten opzichte van de verhoudingen binnen de totale productgroep.

3 RESULTATEN

Het totale via de respondenten in beeld gebrachte volume over alle productgroepen dekt 66% van het totale Belgische houtverbruik (voor aandeel per productgroep, zie tabel 2.2). Het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout dat door deze bedrijven is opgegeven, is reeds goed voor 33% van het totale Belgische verbruik. Dit betekent dat de doelstellingen van het ‘Sectoraal akkoord van 1 maart 2011 ter verhoging van het aandeel houtproducten uit duurzaam beheerde bossen’, 23,25% in 2012 en 29,25% in 2015, zonder bijschattingen reeds zijn overtroffen. Zoals gezegd achtte Probos het, in overleg met de begeleidingscommissie, het echter noodzakelijk een bijschatting te doen voor het niet middels de enquête in beeld gebrachte volume. Na de presentatie van de resultaten voor de totale Belgische markt, zal in de paragrafen 3.3 en 3.4 worden ingegaan op de wijze waarop de bijschatting is gedaan. Vervolgens wordt in de paragrafen 3.5 t/m 3.8 ingegaan op de gegevens per productgroep, de verhoudingen tussen import en productie en de landen van herkomst. Let op!: deze gegevens in deze laatste paragrafen zijn uitsluitend gebaseerd op de door de bedrijven aangeleverde gegevens. De bijschatting is niet in deze gegevens verwerkt.

3.1 Wederuitvoer

Voor het bepalen van het volume dat op de Belgische markt is gebracht, moet de wederuitvoer in mindering worden gebracht op het geïmporteerde volume. Daarom is de bedrijven gevraagd aan te geven hoeveel van het geïmporteerde volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout er vervolgens weer is geëxporteerd. Bijna alle importeurs die gegevens hebben aangeleverd, hebben deze vraag beantwoord. Deze zogenaamde wederuitvoer bedraagt 19%.

3.2 Aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in 2012

De gegevens over het totale volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in 2012, zijn als volgt:

- Wanneer wordt uitgegaan van de gegevens zoals opgegeven door de respondenten, dus exclusief bijschatting, komt het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd primaire houtproducten uit op 1.595.500 m³ rhe, 33% van het totale Belgische verbruik.
- Wanneer de cijfers vanuit de bijschattingen worden inbegrepen, is het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd primaire houtproducten 1.960.100 m³ rhe, oftewel 40,5% van het totale Belgische verbruik.

Voor beide benaderingswijzen geldt dat de doelstelling voor 2012 van het Sectoraal akkoord van 1 maart 2011 ter verhoging van het aandeel houtproducten uit duurzaam beheerde bossen van 23,25% ruimschoots is overtroffen. Wanneer wordt uitgegaan van de cijfers inclusief bijschatting, is het zelfs zo dat de einddoelstelling van het Sectoraal akkoord van 35% tegen 31 december 2018 al is gehaald. In 2008 was het percentage aantoonbaar duurzaam geproduceerd primaire houtproducten op de Belgische markt nog 14,9% (Oldenburger *et al.* 2009). De stijging is met name toe te schrijven aan de productgroepen plaatmateriaal en gezaagd naaldhout. Het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout is gestegen, terwijl de totale hoeveelheid verbruikt hout is afgenomen met 22% ten opzichte van 2008. In tabel 3.1 staan de volumes uitgesplitst naar productgroep en per certificaat vermeld.

Ter vergelijking zijn de resultaten uit 2008 in de tabel opgenomen, in de rijen “met certificaat 2008”. De volumes die bij “totale markt” staan vermeld, zijn de verbruikscijfers die zijn

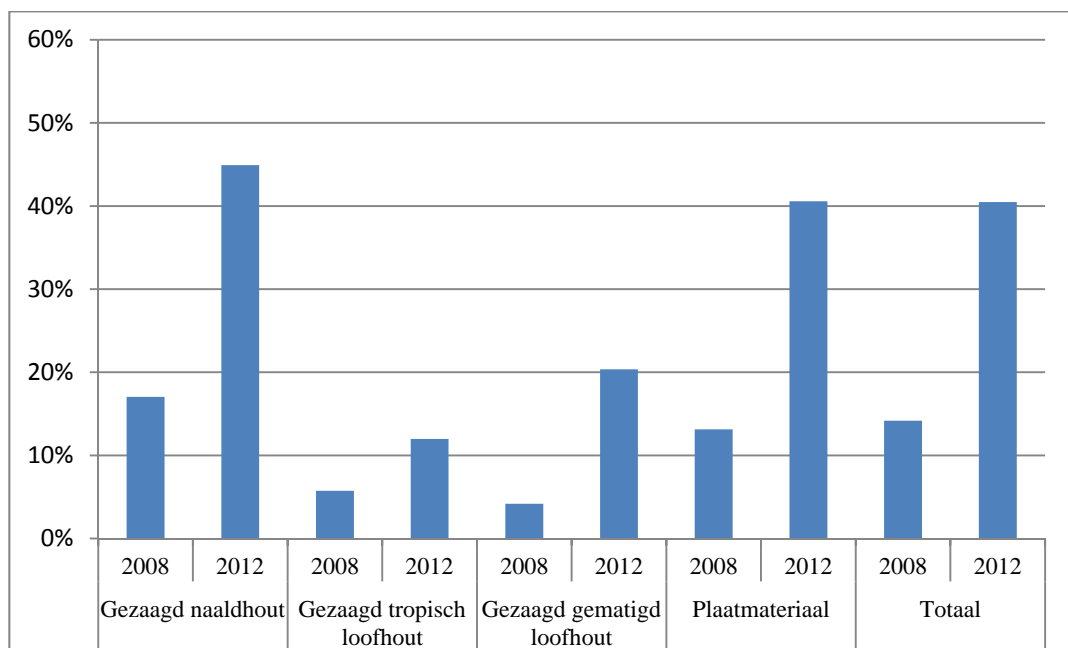
afgeleid uit de JFSQ van respectievelijk 2008 en 2013² (UNECE, 2008 en 2013). Deze verbruikscijfers zijn berekend door de import en de productie bij elkaar op te tellen en de export hier vanaf te trekken (zie bijlage 2 voor de berekening). In het verbruikscijfer zijn productgroepen gezaagd naaldhout, gezaagd tropisch loofhout, gezaagd gematigd loofhout en plaatmateriaal opgenomen. In figuur 3.1 zijn de verschillen tussen 2008 en 2012 en tussen de verschillende productgroepen nog eens grafisch weergegeven.

Tabel 3.1

Het totaal volume duurzaam geproduceerde primair hout en plaatmateriaal dat in 2008 en 2012 op de Belgische markt is gebracht (in m³ rhe) en het procentuele marktaandeel van het aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout.

		FSC	PEFC	Totaal	In %
Totaal	Totale markt 2012			4.842.100	
	Met certificaat 2012	690.300	1.269.800	1.960.100	40,5%
	Totale markt 2008			5.644.700	
	Met certificaat 2008	337.000	505.600	842.600	14,9%
Gezaagd naaldhout	Totale markt 2012			2.369.300	
	Met certificaat 2012	339.300	725.000	1.064.300	44,9%
	Totale markt 2008			2.976.750	
	Met certificaat 2008	160.100	347.000	507.100	17,0%
Gezaagd tropisch loofhout	Totale markt 2012			216.300	
	Met certificaat 2012	16.500	9.400	25.900	12,0%
	Totale markt 2008			180.480	
	Met certificaat 2008	13.400	0	13.400	7,4%
Gezaagd gematigd loofhout	Totale markt 2012			226.800	
	Met certificaat 2012	5.100	41.000	46.100	20,4%
	Totale markt 2008			414.540	
	Met certificaat 2008	1.500	14.800	17.300	4,2%
Plaatmateriaal	Totale markt 2012			2.029.700	
	Met certificaat 2012	329.300	494.400	823.700	40,6%
	Totale markt 2008			2.073.100	
	Met certificaat 2008	162.000	143.800	305.800	14,7%

² De Joint Forest Sector Questionnaire ook wel JFSQ genoemd wordt jaarlijks ingevuld door de landen in de UNECE regio. De enquête vraagt naar gegevens over de productie van en de handel in houtproducten.

Figuur 3.1
Vergelijking aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd primair gezaagd hout en plaatmateriaal van het totale verbruik binnen België in 2008 en 2012.

In tabel 3.2 is te zien dat het grootste deel van het aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in 2012 afkomstig is uit bos met een PEFC certificaat (65,7%). Op de totale Belgische markt hebben FSC en PEFC respectievelijk een marktaandeel van 14,3% en 26,2%.

Tabel 3.2
Het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout (in m³ rhe) per certificeringssysteem op de Belgische markt in 2012 en het procentueel aandeel per certificeringssysteem binnen zowel het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd als binnen het totale Belgische verbruik van primaire houtproducten en plaatmateriaal.

	Volume	Aandeel binnen het aantoonbaar duurzaam geproduceerde volume	Aandeel binnen het totale verbruik
FSC	690.300	35,2%	14,3%
PEFC	1.269.800	64,8%	26,2%
Totaal	1.960.100		

3.3 Bijschatting gezaagd naaldhout

Voor de productgroepen gezaagd tropisch hardhout en plaatmateriaal leverde de enquête, zoals omschreven in paragraaf 2.4, voldoende marktdekking op om bijschatten binnen die productgroepen overbodig te maken. Voor gezaagd naaldhout en gematigd loofhout ligt dit anders. Voor gezaagd naaldhout is dit naar verwachting met name het gevolg van het ontbreken van gegevens vanuit de producenten van houten verpakkingen. Daarvoor dient dus een bijschatting te worden gemaakt. Het totale verbruik van gezaagd naaldhout door Belgische producenten van houten verpakkingen is echter niet bekend. Daarom is gezocht naar een manier om dit verbruik in te schatten. Probos heeft inzicht in het houtverbruik van gezaagd naaldhout door de Nederlandse producenten van houten verpakkingen. Deze Nederlandse producenten verwerken jaarlijks ongeveer 600.000 m³ gezaagd naaldhout. Om vanuit dit volume te komen tot het verbruik door de Belgische producenten is contact opgenomen met Belepap. Belepap heeft echter alleen cijfers over de productie van EPAL paletten in zowel België als Nederland.

De EPAL paletten is een specifiek type houten paletten die volgens bepaalde specificaties geproduceerd dient te worden. In 2011 werden er in vergelijking met Nederland in België 59% (België: 2,2 mil. stuks en Nederland: 1,3 mil. stuks) meer EPAL paletten geproduceerd. Daaruit trekt Probos de voorzichtige conclusie dat er in België in totaal ook meer houtenverpakkingen worden geproduceerd, dan in Nederland. Het voert echter te ver om ervan uit te gaan dat de totale productie van houtenverpakkingen in België ook 59% hoger ligt dan in Nederland. Daarvoor liggen de totale verbruikscijfers van gezaagd naaldhout op respectievelijk de Belgische en Nederlandse markt te dicht bij elkaar. Om toch inzicht te verkrijgen in het totale productievolume van houtenverpakkingen in België is contact opgenomen met FEFPEB (Federation Europeenne des Fabricants de Palettes et Emballages en Bois). De meest recente cijfers waarover FEFPEB beschikt hebben betrekking op 2010 en deze laten zien dat er in België inderdaad meer houten paletten (ca. 21,5 mln. stuks) worden geproduceerd dan in Nederland (ca. 19 mln. stuks). In 2010 lag het productievolume dus ongeveer 12% hoger in België ten opzichte van Nederland. Probos heeft daarom de voorzichtige aanname gemaakt dat het houtverbruik voor de productie van houtenverpakkingen in België ten minste 10% hoger ligt dan in Nederland. Dit betekent een verbruik van 660.000 m³ gezaagd naaldhout voor de productie van houtenverpakkingen in België.

Dit volume zal door de producenten voor een deel op de Belgische markt worden ingekocht en daarnaast grotendeels worden geïmporteerd. Probos schat in dat 25% op de Belgische markt wordt ingekocht en dat 75% wordt geïmporteerd. Dat betekent een importvolume van 495.000 m³ gezaagd naaldhout.

De volgende stap is het inschatten van het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout binnen dit volume. Binnen de emballagesector speelt aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout nog geen prominente rol. Cijfers uit Nederland laten zien dat het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd naaldhout dat wordt verbruikt door de emballagesector is geëvalueerd van 7% in 2008 naar 63% in 2011. Aangezien de ervaring leert dat België qua aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout in vergelijking met Nederland een minder snelle ontwikkeling doormaakt, lijkt een voorzichtige schatting van een aandeel van 40% aantoonbaar duurzaam geproduceerd binnen het totale geïmporteerde volume niet onrealistisch. Dit leidt ertoe dat een volume van 198.000 m³ (ca. 267.000 m³ rhe) aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd naaldhout wordt bijgeschat. Hiervan is circa 34.000 m³ (45.000 m³ rhe) FSC en circa 164.000 m³ (221.000 m³ rhe) PEFC. De verhouding van FSC en PEFC is gelijkgesteld aan de verhouding binnen de via de respondenten in beeld gebrachte import van gezaagd naaldhout.

Het via de respondenten in beeld gebrachte volume gezaagd naaldhout (ca. 760.000 m³) en het houtverbruik door de Belgische producenten van houtenverpakkingen (ca. 660.000 m³) vertegenwoordigen gezamenlijk 81% van het Belgische verbruik van gezaagd naaldhout in 2012. Dat betekent dat voor 19% (ca. 335.000 m³) van het Belgische verbruik van gezaagd naaldhout niet is vastgesteld of ingeschat wat daarbinnen het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd is. Er zijn ook geen gegevens beschikbaar waarop een bijschatting van dit volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout kan worden gebaseerd. Daarnaast leert de ervaring vanuit eerdere marktstudies naar aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout dat bedrijven die niet op de enquête reageren vaak slechts in beperkte mate aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout importeren. Probos heeft het dan ook niet aangedurfd een aanvullende bijschatting te doen. Er kan echter worden geconcludeerd dat het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd naaldhout op de Belgische markt waarschijnlijk nog iets hoger ligt, dan het in deze studie gepresenteerde volume.

3.4 Bijschatting aantoonbaar duurzaam geproduceerd volume zaaghout uit Belgische bossen

Belgisch rondhout uit FSC en PEFC bos

De enquête onder de rondhoutzagerijen heeft onvoldoende gegevens opgeleverd om vast te kunnen stellen hoeveel aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd hout en ronde palen er door deze twee sectoren op de Belgische markt is gebracht. Er is daarom een alternatieve methode (zie sectie 2.5) gekozen om toch tot een inschatting van dit volume te komen. Dit heeft onder andere tot gevolg dat de oogst van rondhout uit het Belgische FSC en PEFC bos in beeld dient te worden gebracht.

In België was eind 2012 20.300 ha bos FSC gecertificeerd en 289.050 ha bos PEFC gecertificeerd. Daarmee is iets meer dan 44,6% van het Belgische bos (693.000 ha) gecertificeerd (ca. 2,9% FSC en 41,7% PEFC). Volgens gegevens van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) is er in 2012 101.611 m³ rondhout zonder schors uit het Belgische Vlaamse FSC bos geoogst. Vanuit het Brussels Hoofdstedelijk gewest is de oogst circa 8000-9000 m³ per jaar. De gemiddelde oogst uit FSC bos ligt daarmee net boven de 5 m³ per ha. Volgens informatie van PEFC België werd in 2012 2.104.262 m³ rondhout in het Belgische PEFC bos geoogst. Dat komt overeen met 7,3 m³ per hectare.

De oogst van industrieel rondhout³ in België in 2012 bedroeg ongeveer 4.382.000 m³ zonder schors⁴ op een bosoppervlakte van 693.000 ha. Dit levert een gemiddelde jaarlijkse oogst op van 6,3 m³ per hectare industrieel rondhout. De gemiddelde oogst per hectare uit FSC bos ligt dus lager dan het landelijk gemiddelde en oogst uit PEFC bos ligt dus hoger dan het landelijk gemiddelde. De oogst van industrieel rondhout uit FSC gecertificeerde bossen in 2012 bestond voor 68% uit naaldhout en 32% uit loofhout. Voor het geoogste hout uit PEFC gecertificeerde bossen wordt uitgegaan van de totale verdeling van in België geoogst industrieel rondhout; 76% naaldhout en 24% loofhout.

Export van FSC en PEFC rondhout uit het Belgische bos

Met behulp van de berekende oogst kan bepaald worden hoeveel aantoonbaar duurzaam geproduceerd rondhout uit het Belgische bos er in België is verwerkt en door wie deze verwerking heeft plaatsgevonden. Jaarlijks wordt er door België ca. 1,1 mln. m³ zonder schors industrieel rondhout geëxporteerd. Deze export bestond in 2012 voor 64% uit naaldhout en 36% is loofhout. Hieruit volgt dat, van de totale hoeveelheid in 2012 uit Belgische bossen geoogst industrieel rondhout, 22% van het naaldhout en 40% van het loofhout is geëxporteerd. Vanwege het ontbreken van andere gegevens wordt in dit onderzoek aangenomen dat eenzelfde aandeel ook wordt geëxporteerd van het PEFC gecertificeerde industrieel rondhout. Vanwege de beperkte oppervlakte FSC bos en de schaarste die wordt aangegeven door Belgische CoC gecertificeerde rondhoutverwerkers lijkt het niet waarschijnlijk dat een beperkt deel van het FSC gecertificeerd rondhout wordt geëxporteerd. Daarom wordt er in dit onderzoek van uitgegaan dat 90% van FSC rondhout op de Belgische markt wordt verwerkt.

Voor het PEFC gecertificeerde rondhout ligt dit anders. Er is relatief veel bos PEFC gecertificeerd en daarnaast ligt dit PEFC bos in de nabijheid van Duitsland en Frankrijk waar veel rondhoutverwerking plaatsvindt. Er wordt daarom aangenomen dat, net als voor de totale Belgische oogst van industrieel rondhout, 22% van het Belgische PEFC naaldhout rondhout wordt geëxporteerd en 40% van het Belgische PEFC loofhout. Dat komt neer op respectievelijk 351.800 m³ naaldhout en 202.000 m³ loofhout (tabel 3.3).

³ Industrieel rondhout is het rondhout die wordt verwerkt door de rondhoutverwerkende industrie. Brandhout wordt niet tot het industrieel rondhout gerekend.

⁴ Gegevens afkomstig uit de statistieken van de UNECE Timber Section waarvoor België jaarlijks, via de Joint Forest Sector Questionnaire (JFSQ), gegevens aanlevert.

Tabel 3.3

In België ge oogste, geëxporteerde en verwerkte volume industrieel rondhout voor het gehele bosareaal en de arealen FSC en PEFC bos (in m³ zonder schors).

	België			PEFC bos			FSC bos		
	Oogst	Verwerking	Export	Oogst	Verwerking	Export	Oogst	Verwerking	Export ⁵
Naaldhout	3.343.300	2.606.500	736.900	1.599.200	1.247.400	351.800	74.800	67.300	7.500
Loofhout	1.038.700	623.300	415.400	505.000	303.000	202.000	35.200	29.700	3.500
Totaal	4.382.000	3.229.800	1.152.300	2.104.200	1.550.400	553.800	110.000	97.000	13.000

Belgisch FSC en PEFC hout op de Belgische markt

Het aantoonbaar duurzaam geproduceerd rondhout wordt in België verwerkt door de rondhoutzagerijen, producenten van plaatmateriaal, papierproducenten en producenten van paalhout. Alleen de CoC gecertificeerde rondhoutverwerkers zijn in staat gecertificeerde producten op de Belgische markt te brengen. In België zijn dit 17 rondhoutzagerijen, 3 producenten van plaatmateriaal en 5 leveranciers van houten palen.

Deze CoC gecertificeerde rondhoutverwerkers (m.u.v. de producenten van papierproducten) zijn in dit onderzoek benaderd om na te gaan hoeveel aantoonbaar duurzaam geproduceerde producten er op de markt zijn gebracht. Alle producenten van plaatmateriaal hebben op de enquête gereageerd, waardoor in beeld is gebracht hoeveel aantoonbaar duurzaam geproduceerd product er op de Belgische markt is gekomen. In deze producten zit aantoonbaar duurzaam geproduceerd Belgisch rondhout verwerkt. Daarom wordt het ge oogste volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd rondhout dat wordt verwerkt door deze bedrijven niet nog een keer bij de totalen opgeteld.

Rondhoutzagerijen

Het aantal reacties van rondhoutzagerijen op de enquête voor deze studie viel tegen. Het is dan ook niet mogelijk op basis van de enquêteresultaten te bepalen hoeveel aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd hout of palen er in totaal door deze bedrijven op de Belgische markt is gebracht. Er is daarom gezocht naar een manier om te bepalen door welke sectoren het Belgische aantoonbaar duurzaam geproduceerde rondhout is verwerkt. Daartoe is gebruik gemaakt van de verdeling binnen de rondhoutoogst over de sortimenten⁶⁷. Voor naaldhout is dit: zaaghout (61%), vezelhout (voor papier en platen) (36%) en paalhout (3%) en voor loofhout is dit: zaaghout (71%), vezelhout (voor papier en platen) (23%) en paalhout (6%).

Deze verdeling is ook toegepast voor het in België ge oogste en verwerkte volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd naaldhout en loofhout rondhout (tabel 3.4). Volgens deze methode is dus ca. 1.040.500 m³ zonder schors industrieel rondhout door Belgische rondhoutzagerijen verwerkt. De gegevens voor vezelhout worden hier niet verder uitgewerkt. Dit vezelhout is namelijk verwerkt door de Belgische producenten van plaatmateriaal en papier en karton. De producenten van plaatmateriaal hebben zeer goed op de enquête gereageerd en het door hen verwerkte volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd rondhout is in de door hen aangeleverde cijfers verwerkt. Het rondhoutvolume dat wordt verwerkt door de papier- en kartonindustrie wordt hier niet meegenomen, omdat het buiten de scope van deze studie valt.

⁵ Dit betreft een aanname dat 10% van het uit Belgisch FSC gecertificeerd bos wordt geëxporteerd, doordat de vraag groter is dan het aanbod.

⁶ Gegevens afkomstig uit de statistieken van de UNECE Timber Section waarvoor België jaarlijks, via de Joint Forest Sector Questionnaire (JFSQ) (UNECE, 2013), gegevens aanlevert.

⁷ Binnen de rondhouthandel en –verwerking worden bij de indeling van rondhout in verschillende categorieën sortimenten genoemd.

Tabel 3.4

De verdeling van het uit het Belgische FSC- en PEFC-bos geoogste en verwerkte volume naaldhout en loofhout rondhout over de sortimenten (in m³ zonder schors).

	Naaldhout			Loofhout		
	FSC bos	PEFC bos	Totaal	FSC bos	PEFC bos	Totaal
Zaaghout	41.100	760.900	802.000	21.100	215.100	236.200
Vezelhout	24.200	449.100	476.900	6.800	69.700	75.300
Paalhout	2.000	37.400	39.700	1.800	18.200	19.700
Totaal	67.300	1.247.400	1.324.600	29.700	303.000	327.500

Door uit te gaan van een zaagrendement van 50% voor naaldhout en 53% voor loofhout⁸, wordt er van de 802.000 m³ naaldhout zaaghout zonder schors en 236.200 m³ loofhout zaaghout ca. 402.000 m³ gezaagd naaldhout (20.500 m³ FSC en 380.600 m³ PEFC) en ca. 125.200 m³ gezaagd loofhout (ongeveer 11.200 m³ FSC en 114.000 m³ PEFC) geproduceerd (ca. 30% van de totale productie in 2012). Dit betekent niet dat deze volumes gezaagd hout nu met een PEFC- of FSC-certificaat op de Belgische markt zijn gekomen. Een deel van het rondhout zal namelijk zijn verwerkt door niet CoC gecertificeerde bedrijven, een ander deel zal zonder certificaat op de Belgische markt zijn gebracht (bijvoorbeeld voor de productie van laadborden en kisten) en tenslotte wordt een deel van het volume met en zonder certificaat geëxporteerd.

Door deze drie factoren mee te laten wegen en te kijken naar de resultaten van 18 rondhoutzagerijen die wel op de enquête hebben gereageerd schat Probos in dat 30% van het gezaagd naaldhout en 10% van het gezaagd loofhout met een certificaat op de Belgische markt is gebracht. In tabel 3.5 zijn deze percentages toegepast op de verwerkte volumes uit het Belgisch FSC en PEFC bos en zowel in product m³ als in m³ rhe weergegeven. De volumes in m³ rhe zijn gebruikt tijdens de berekening van het marktaandeel.

Tabel 3.5

Door Belgische rondhoutzagerijen in 2012 met een FSC- of PEFC-certificaat op de Belgische markt gebrachte volumes gezaagd naaldhout en gezaagd loofhout (in product m³ en in m³ rhe).

	In product m ³			In m ³ rhe		
	FSC	PEFC	Totaal	FSC	PEFC	Totaal
Naaldhout	6.200	114.200	120.400	8.400	154.200	162.600
Loofhout	1.100	11.400	12.500	1.600	16.100	17.700
Totaal	7.300	125.600	133.500	10.800	170.300	181.100

3.5 Verhouding tussen import en binnenlandse productie

Van het totale volume aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten op de Belgische markt in 2012, is 71,4% import en 28,6% is in België geproduceerd. Het in België geproduceerde volume is voornamelijk (91%) afkomstig uit PEFC gecertificeerde bossen. Binnen het volume met een FSC certificaat heeft de productie in België een veel minder groot aandeel.

⁸ Zaagrendementen zoals opgegeven door de FNS.

Tabel 3.6

Volume aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten op de Belgische markt in 2012, onderverdeeld in import en Belgische productie (in m³ rhe)

	FSC		PEFC		Totaal	
	Productie	Import	Productie	Import	Productie	Import
Naaldhout	9.500	290.800	154.200	631.800	163.700	922.600
Tropisch hardhout	0	16.500	0	9.400	0	25.900
Gematigd loofhout	1.300	3.600	26.600	18.100	27.900	21.700
Plaatmateriaal	64.700	264.700	331.700	162.700	369.400	427.400
Totaal	75.500	575.600	512.500	822.000	561.000	1.397.600
Procentueel					28,6%	71,4%

3.6 Productie plaatmateriaal

Met een aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout van 40,6% is de sector plaatmateriaal (import + productie) een voorloper in België. De drie producenten van plaatmateriaal spelen hierbij een grote rol. Van het op de Belgische markt gebrachte volume (589.227 m³ product) is volgens de respondenten 58,7% voorzien een certificaat. 16% Van het aantoonbaar duurzaam geproduceerde volume is voorzien van een FSC certificaat en 84% van een PEFC certificaat.

Van het door deze bedrijven op de Belgische markt geproduceerde volume (1.858.483 m³ product) is 64% geëxporteerd. Voor de productie van dit totale volume is circa 757.000 ton rondhout ingezet, 358.000 ton resthout en 500.000 ton recyclagehout. Er wordt in België spaanplaat, MDF en OSB geproduceerd. Er is voor gekozen de gegevens niet per type plaatmateriaal weer te geven, omdat deze dan te herleiden zijn naar individuele bedrijven.

Tabel 3.7

Verdeling tussen FSC en PEFC binnen het in België geproduceerde volume plaatmateriaal dat in 2012 met een CoC certificaat op de Belgische markt is gekomen.

	Volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd (in m ³)	Aandeel binnen het aantoonbaar duurzaam geproduceerde volume
FSC	40.918	16%
PEFC	209.948	84%
Totaal	250.866	

3.7 Import per productgroep

In de hieronder volgende beschrijving per productgroep zijn de volumes uitgedrukt in product kubieke meters en niet in rondhoutequivalenten. De reden hiervoor is het feit dat de gegevens op die manier door geïnteresseerde bedrijven makkelijker vergeleken kunnen worden met hun eigen cijfers. Binnen de houthandel wordt namelijk niet gewerkt met de eenheid rondhoutequivalenten. De volumes hebben alleen betrekking op het volume dat via de enquête in beeld is gekomen. De volumes zijn dus exclusief de gemaakte bijschatting die wel in de resultaten in tabel 3.1 is verwerkt.

Gezaagd naaldhout

De respondenten hebben in 478.529 m³ gezaagd naaldhout met een FSC of PEFC certificaat op de Belgische markt gebracht (zie tabel 3.7). Binnen dit volume heeft FSC een marktaandeel van 44% en PEFC een marktaandeel van 56%.

Tabel 3.8

Verdeling tussen FSC en PEFC binnen het geïmporteerde volume gezaagd naaldhout dat in 2012 met een COC certificaat op de Belgische markt is gekomen.

	Volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd (in m ³)	Aandeel binnen het aantoonbaar duurzaam geproduceerde volume
FSC	211.147	44%
PEFC	267.382	56%
Totaal	478.529	

Gezaagd tropisch hardhout

Volgens de gegevens uit de enquête is er in 2012 in België 13.078 m³ (circa 23.802 m³ rhe) gezaagd tropisch hardhout met een certificaat op de markt gebracht. Hiervan is 64% FSC en 36% PEFC gecertificeerd.

Tabel 3.9

Verdeling tussen FSC en PEFC binnen het geïmporteerde volume gezaagd tropisch hardhout dat in 2012 met een CoC certificaat op de Belgische markt is gekomen.

	Volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd (in m ³)	Aandeel binnen het aantoonbaar duurzaam geproduceerde volume
FSC	8.355	64%
PEFC	4.723	36%
Totaal	13.078	

Gezaagd gematigd loofhout

De 16 bedrijven die importvolumes gezaagd gematigd loofhout hebben aangeleverd, hebben in 2012 gezamenlijk 12.810 m³ gezaagd gematigd loofhout met een FSC- of PEFC-certificaat op de Belgische markt gebracht. Dit volume bestaat voor 80% uit PEFC gecertificeerd hout, zoals te zien is in tabel 3.9.

Tabel 3.10

Verdeling tussen FSC en PEFC binnen het geïmporteerde volume gezaagd gematigd loofhout dat in 2012 met een CoC certificaat op de Belgische markt is gekomen.

	Volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd (in m ³)	Aandeel binnen het aantoonbaar duurzaam geproduceerde volume
FSC	2.539	20%
PEFC	10.271	80%
Totaal	12.810	

Plaatmateriaal

De importeurs van plaatmateriaal hebben opgegeven gezamenlijk in 2012 270.455 m³ aan aantoonbaar duurzaam geproduceerd plaatmateriaal geïmporteerd en op de Belgische markt te hebben gebracht. Binnen dit volume heeft het FSC certificaat een aandeel van 62% (tabel 3.10).

Tabel 3.11

Verdeling tussen FSC en PEFC binnen het geïmporteerde volume plaatmaterialen dat in 2012 met een CoC certificaat op de Belgische markt is gekomen.

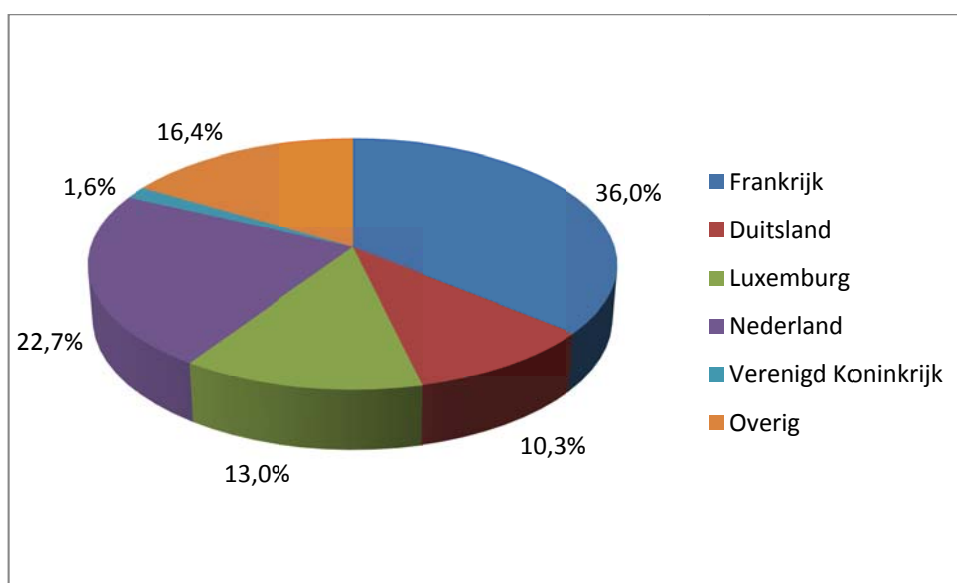
	Importvolume aantoonbaar duurzaam geproduceerd (in m ³ plaatmateriaal)	Aandeel binnen het aantoonbaar duurzaam geproduceerde volume
FSC	167.504	62%
PEFC	102.951	38%
Totaal	270.455	

3.8 Herkomst van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout

Voor de verschillende productgroepen is op basis van de handelsstatistieken (FAO 2013) bepaald wat de belangrijkste importlanden zijn. Daarnaast is op basis van de door de importeurs aangeleverde gegevens een beeld gecreëerd van de belangrijkste herkomstlanden van het geïmporteerde aantoonbaar duurzaam geproduceerde hout. Voor het bepalen van de herkomst van het in België verwerkte rondhout zijn te weinig gegevens aangeleverd door de rondhoutverwerkende bedrijven om hier betrouwbare uitspraken over te kunnen doen.

Import van naaldhout rondhout

Uit de handelsstatistieken blijkt dat het geïmporteerde naaldhout rondhout geheel vanuit landen binnen de Europese Unie wordt betrokken, met Frankrijk als grootste leverancier. Vanuit de enquête zijn te beperkt gegevens ontvangen over de herkomst van het aantoonbaar duurzaam geproduceerde hout om hier cijfers over te kunnen presenteren.

Figuur 3.2

Verdeling van de totale Belgische import van naaldhout rondhout naar land van herkomst.

Import van gematigd loofhout rondhout

Zowel de gegevens uit de handelsstatistieken als vanuit de enquête zijn met betrekking tot de landen van herkomst van het geïmporteerde volume aan rondhout van gematigd loofhout met zoveel onzekerheid omgeven dat het niet verantwoord is deze in dit rapport op te nemen. Binnen de importcijfers uit de handelsstatistieken is namelijk voor ruim 56% van het gematigd loofhout onbekend wat de herkomst is. Van het deel waarvan de herkomst wel bekend is, komt bijna 40% uit Frankrijk. Binnen de studie zijn slechts door enkele respondenten gegevens aangeleverd over het land van herkomst van het gematigd loofhout. Hieruit kunnen dan ook geen conclusies worden getrokken.

Houtgebruik voor de productie van plaatmateriaal

De producenten van plaatmateriaal hebben allemaal opgegeven waar zij de grondstoffen voor hun productie van aantoonbaar duurzaam geproduceerd plaatmateriaal vandaan betrekken. Zoals in tabel 3.12 is weergegeven komen zowel het verwerkte rondhout als het resthout⁹ volledig uit België en de omringende landen.

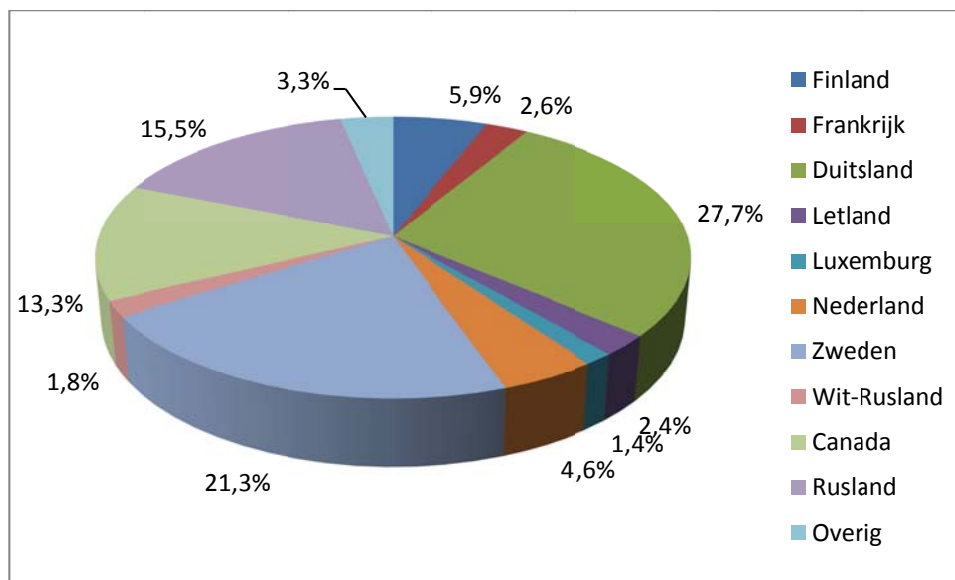
Tabel 3.12

Herkomst van de aantoonbaar duurzaam geproduceerde grondstoffen voor de productie van plaatmateriaal in procenten van het totaal.

	Rondhout	Resthout
Frankrijk	12%	19%
Duitsland	32%	25%
Nederland	32%	19%
België	24%	37%

Import van gezaagd naaldhout

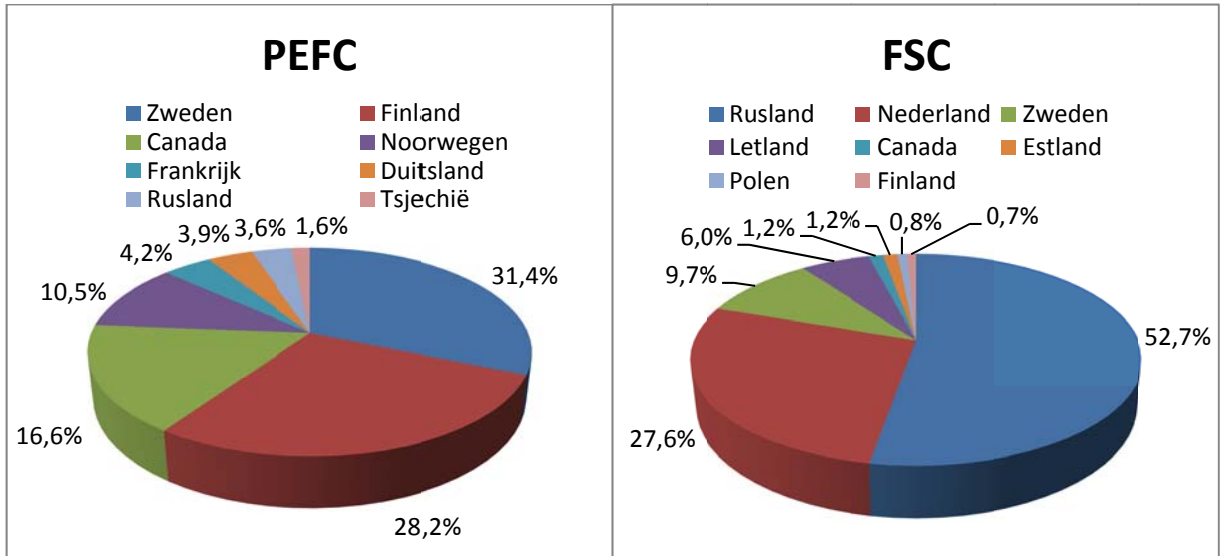
Het geïmporteerde volume gezaagd naaldhout (met en zonder certificaat) komt in hoofdzaak van binnen de Europese Unie (66%) (figuur 3.3). Slechts 15,9% van de import is extra-communautair. Bij het geïmporteerde volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout ligt deze verhouding duidelijk anders. In figuur 3.4 zijn voor zowel FSC als PEFC de belangrijkste landen van herkomst weergegeven.

Figuur 3.3

Verdeling van de totale Belgische import van gezaagd naaldhout naar land van herkomst.

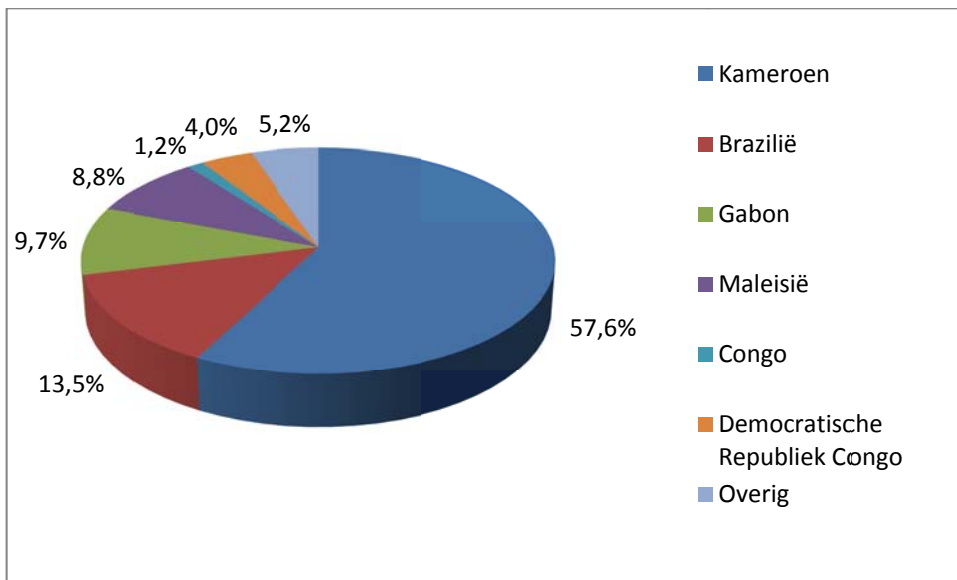
⁹ Onder resthout wordt verstaan de afvalproducten die bij de verwerking van rondhout worden geproduceerd, zoals zaagsel, krullen, afkortdelen, schaaldelen, zaagstof, schors en chips.

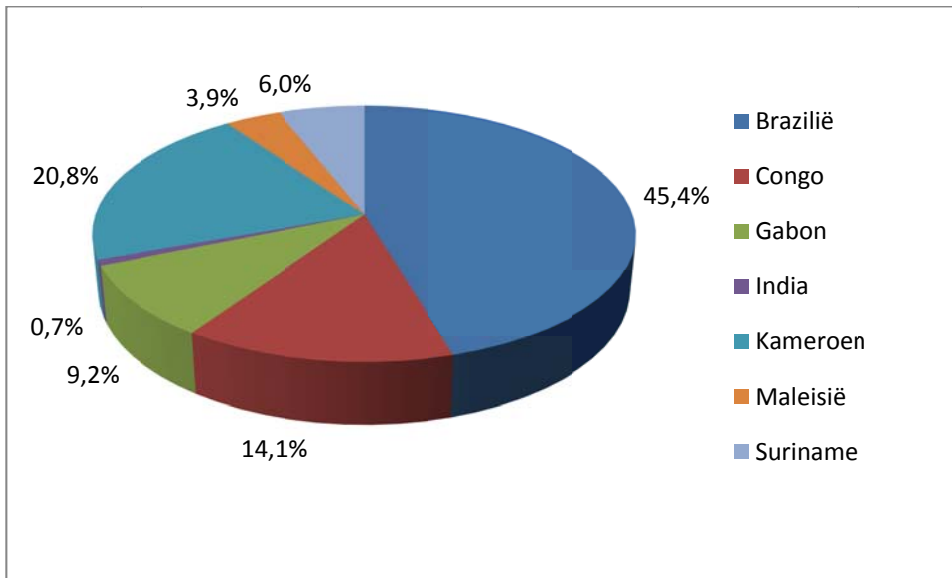
Figuur 3.4
Verdeling van de Belgische import van PEFC en FSC gecertificeerd gezaagd naaldhout naar land van herkomst.

Import van gezaagd tropisch hardhout

Het gezaagd tropisch hardhout wordt, uitgaande van de handelstatistieken, in hoofdzaak geïmporteerd vanuit Afrika, zoals te zien is in figuur 3.5. Voor het aantoonbaar duurzaam geproduceerde hout, zoals opgegeven door de respondenten, ontstaat een ander beeld, met een veel groter aandeel voor Zuid-Amerika (figuur 3.6). Al het aantoonbaar duurzaam geproduceerde tropisch hardhout met een PEFC certificaat dat door de respondenten is opgegeven, is afkomstig uit Maleisië. Dit betreft hout met een MTCS certificaat.

Figuur 3.5
Verdeling van de totale Belgische import van gezaagd tropisch loofhout naar land van herkomst.

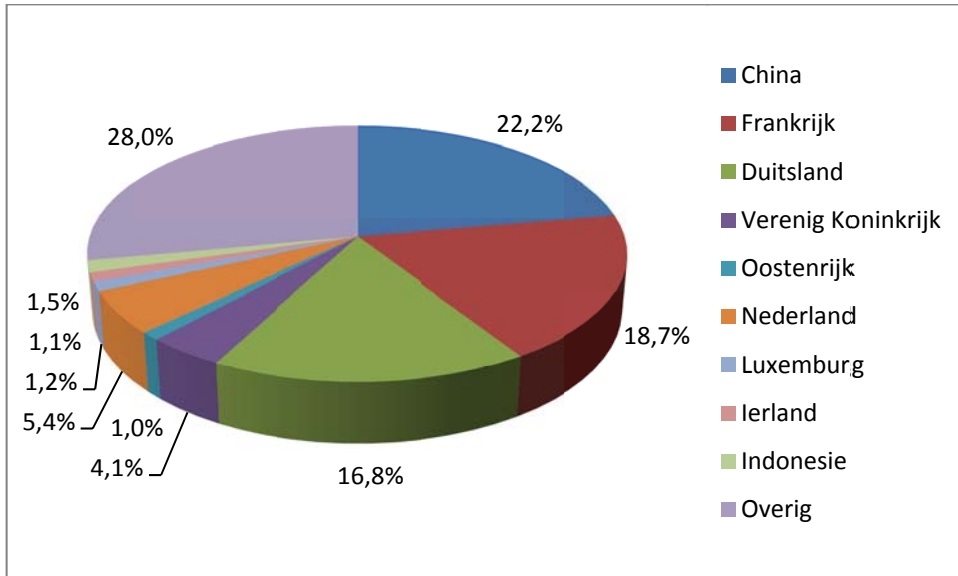
Figuur 3.6
Verdeling van de Belgische import van gecertificeerd (FSC en PEFC) gezaagd tropisch hardhout naar land van herkomst.

Import van gezaagd gematigd loofhout

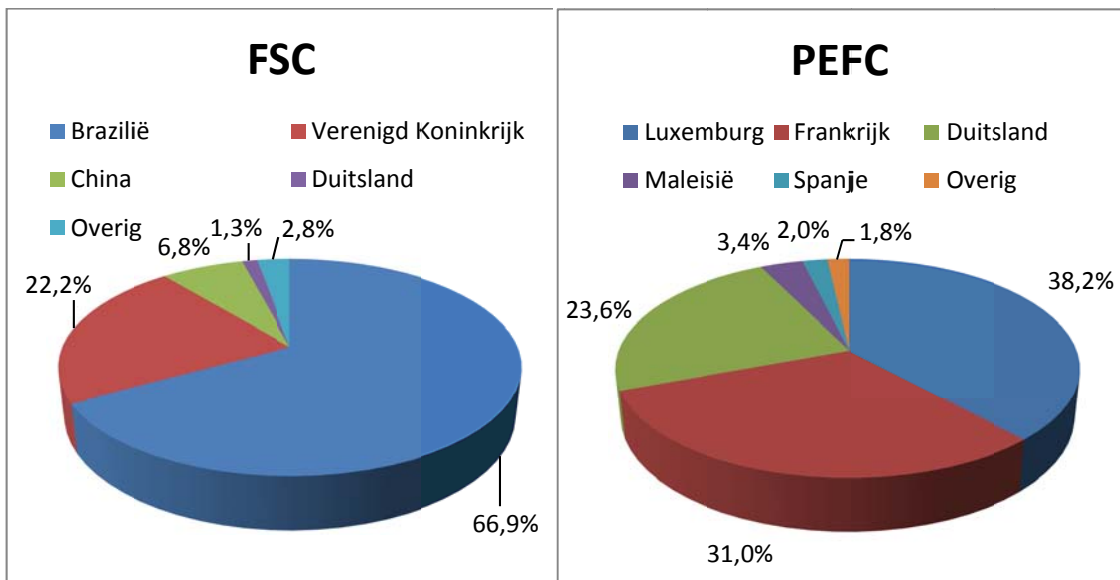
Zowel de gegevens uit de handelsstatistieken als vanuit de enquête zijn met betrekking tot de landen van herkomst van gematigd loofhout met zoveel onzekerheid omgeven dat het niet verantwoord is deze in dit rapport op te nemen. Binnen de importcijfers uit de handelsstatistieken is namelijk voor ruim 68% van het gematigd loofhout onbekend wat de herkomst is. Van het deel waarvan de herkomst wel bekend is, komt ongeveer 15% uit Frankrijk, 6% uit Nederland en 3% uit Duitsland. Binnen de studie zijn slechts door enkele respondenten gegevens aangeleverd over het land van herkomst van het gematigd loofhout. Hieruit kunnen dan ook geen conclusies worden getrokken.

Import van plaatmateriaal

Uit de handelsstatistieken blijkt dat het plaatmateriaal voor een groot deel uit landen binnen de EU wordt geïmporteerd, maar ook voor 22% uit China. Van een belangrijk deel is onbekend vanuit welk land dit afkomstig is. De gegevens over het aantoonbaar duurzaam geproduceerde plaatmateriaal die via de enquête zijn verkregen, geven een ander beeld. Vanuit Brazilië en EU-landen komt bijvoorbeeld meer aantoonbaar duurzaam geproduceerd plaatmateriaal dan vanuit China. Een deel van het verschil kan ook worden verklaard omdat in de enquête gevraagd wordt waar het hout is geogst waarvan het plaatmateriaal is gemaakt, terwijl in de handelsstatistieken het land wordt opgegeven waarvandaan het plaatmateriaal is geïmporteerd.

Figuur 3.7
Verdeling van de Belgische import van plaatmateriaal naar land van herkomst.

Figuur 3.8
Verdeling van de Belgische import van aantoonbaar duurzaam geproduceerd plaatmateriaal (FSC en PEFC) naar land van herkomst.

4 VERWACHTING DUURZAAM GEPRODUCEERD HOUT IN 2015

De wereldwijde financiële crisis heeft tot gevolg gehad dat het totale Belgische houtverbruik sterk is afgenomen, met 22% in 2012 ten opzichte van 2008. Ook de export nam af, zij het in mindere mate (-5%). Het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt is echter toegenomen zo is gebleken uit deze marktstudie. De verwachting van de bedrijven en de geïnterviewde deskundigen is dat dit aandeel de komende jaren verder zal gaan toenemen.

Belgische productie

Van de rondhoutverwerkende bedrijven is een te beperkte respons ontvangen over de verwachtingen in de groei van het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout voor 2015 om hierop uitspraken te kunnen baseren. In lijn met de tendens van de afgelopen jaren is een lichte groei in het areaal FSC en PEFC gecertificeerd bos in België te verwachten. Daarmee zal er naar alle waarschijnlijkheid ook sprake zijn van een stijging in de oogst van inlands FSC en PEFC rondhout in 2015.

Uit een recente bevraging door ANB onder de FSC gecertificeerde kopers van hout bij het ANB blijkt dat de helft van hen aangeeft dat ze het huidige aanbod aan Belgisch FSC hout te laag vindt, omdat de vraag van hun klanten groter is dan wat ze op dit moment kunnen aanbieden. Deze bedrijven hopen dan ook dat de oppervlakte FSC bos in de regio en derhalve het aanbod van FSC gecertificeerd hout verder toeneemt. Ook in Wallonië blijkt de vraag naar lokaal FSC hout mettertijd toe te nemen. Momenteel is er nog geen FSC bos in Wallonië, maar mogelijk komt hier de komende jaren verandering in.

Een toename van de oogst van rondhout uit het Belgische PEFC gecertificeerde bosareaal hoeft echter niet te betekenen dat ook het volume afgeleide producten dat met een CoC certificaat op de markt wordt gebracht zal toenemen. De vraag naar PEFC gecertificeerd hout vanuit de markt blijft namelijk nog altijd enigszins beperkt, zo geven de bedrijven aan. De zagerijen verwerken dan ook meer rondhout uit PEFC gecertificeerde bossen dan er uiteindelijk als PEFC gecertificeerd gezaagd hout wordt afgezet.

In de import van aantoonbaar duurzaam geproduceerd rondhout is, in lijn met de trend in de afgelopen jaren, eveneens een lichte stijging te verwachten. Ook hiervoor geldt echter dat de beperkte vraag een remmend effect heeft.

Productie plaatmateriaal

De producenten van plaatmateriaal in België verwachten een stijging van het door hen geproduceerde volume aantoonbaar duurzaam plaatmateriaal van 5 tot 10%.

Import van gezaagd hout en plaatmateriaal

De door Probos geënquêteerde houtimporterende bedrijven geven vrijwel unaniem aan een stijging te verwachten van de hoeveelheid aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout die zij in 2015 op de Belgische markt zullen brengen ten opzichte van 2012. Een uitzondering hierop vormt de Doe-Het-Zelf branche/Retail. De bedrijven uit deze branche verwachten een gelijkblijvend niveau van de hoeveelheid aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout.

Ondanks het feit dat niet alle bedrijven hun verwachtingen ten aanzien van 2015 op het rapportage formulier hebben vermeld, geeft het door de respondenten aangeleverde percentage toch een goed beeld van de te verwachten ontwikkeling. Gemiddeld wordt een toename van ongeveer 17% verwacht, met het grootste aandeel voor tropisch loofhout en plaatmateriaal (beiden 20%). De respondenten vermelden wel dat de vraag, met name vanuit de particuliere sector, nog altijd een beperkend effect heeft op de groei van het aandeel geïmporteerd aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout. Dit geldt zowel voor FSC als PEFC.

5 AFZETGEBIEDEN

Eén van de doelstellingen van deze marktstudie was het maken van een vergelijking van de belangrijkste afzetgebieden¹⁰ voor het totale Belgische houtverbruik en het Belgische verbruik van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout voor de verschillende productgroepen. Deze doelstelling had de laagste prioriteit binnen de studie en had tot doel die afzetgebieden inzichtelijk te maken waarbinnen voor een bepaalde productgroep het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout achter blijft bij het marktaandeel binnen andere afzetgebieden voor dezelfde productgroep.

Voor aanvang van de marktstudie heeft Probos, op basis van haar ervaring tijdens voorgaande vergelijkbare marktstudies, reeds aangegeven dat het realiseren van deze doelstelling eigenlijk vraagt om een afzonderlijke uitgebreide en gedegen studie. Dergelijke informatie is voor zowel het totale Belgische houtverbruik als voor het verbruik van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout namelijk nog niet beschikbaar. Tijdens het uitvoeren van de onderhavige marktstudie werd dit laatste nog een keer bevestigd door de leden van het begeleidingscomité.

Het via de bedrijven verzamelen van de benodigde informatie werd door het begeleidingscomité ten zeerste afgeraden, omdat zij verwachten dat de bedrijven daarmee overvraagd zouden worden, met het risico op een lage response voor de gehele enquête tot gevolg. Als alternatief werd voorgesteld gebruik te maken van experts uit de Belgische houtketen. Daarom heeft Probos een belronde uitgevoerd en heeft zij daarnaast deze vragen voorgelegd aan het begeleidingscomité. Tijdens deze belronde en een bijeenkomst met het begeleidingscomité is gebleken dat de overgrote meerderheid van de ondervraagden het niet aandurfde inschattingen te geven van de verdeling van het houtverbruik over de afzetgebieden. Probos heeft daarom uiteindelijk moeten concluderen dat het binnen de onderhavige studie niet mogelijk is een overzicht te geven van de procentuele verdeling van het, al dan niet aantoonbaar duurzaam geproduceerde, Belgische houtverbruik over de verschillende afzetgebieden.

Om toch tegemoet te kunnen komen aan de vraag vanuit de opdrachtgever heeft Probos hieronder per productgroep kort omschreven binnen welke afzetgebieden de meerderheid van het houtverbruik binnen die productgroep plaatsvindt. Op basis van deze informatie is het mogelijk een inschatting te maken op welke afzetgebieden de nadruk kan worden gelegd voor het vergroten van het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout binnen de betreffende productgroep. De inschatting van de verdeling van het houtverbruik per productgroep naar de belangrijkste afzetgebieden heeft Probos gebaseerd op een eigen inschatting (gezaagd naaldhout, gezaagd gematigd loofhout en plaatmateriaal) van de marktsituatie in België en waar mogelijk op basis van resultaten uit andere studies (gezaagd tropisch loofhout). De resultaten die zijn gebaseerd op de eigen ervaring van Probos moeten dan ook met enige voorzichtigheid worden behandeld. De gehanteerde afzetgebieden zijn als volgt gedefinieerd:

1. *Bouw*: Het hout dat wordt gebruikt binnen de Bouw bouw, utiliteitsbouw en grond-, weg- en waterbouw, zoals hout voor kozijnen, constructies, bekistingen etc;
2. *Emballage*: Het hout dat wordt verwerkt door de producenten van pallets, kisten en andere houten verpakkingsmiddelen;
3. *Meubel en interieurbouw*: Het hout dat wordt verwerkt door meubelmakers, interieurbouwers, standbouwers etc. (incl. massief houtenvloeren);

¹⁰ Binnen de onderhavige studie waren dit de volgende afzetgebieden: bouw, emballage, meubel en interieurbouw, Doe-Het-Zelf/tuin en overige.

4. *Doe-Het-Zelf en tuin*: Het hout dat in België wordt verkocht door de bouwmarkten (DHZ) en tuincentra en de (tuin)houthandel, maar ook wordt verwerkt door producenten van tuinhuisjes, tuinschermen etc.;
5. *Overige*: Dit is de restgroep die o.a. het volume hout bevat dat wordt toegepast binnen de scheepsbouw en carrosseriebouw.

Gezaagd naaldhout

Uit de studieresultaten blijkt dat in 2012 het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout binnen het Belgische verbruik van gezaagd naaldhout bijna 45% bedraagt. Gezaagd naaldhout wordt in België met name verbruikt binnen de afzetgebieden bouw en emballage. Inspanningen gericht op het vergroten van het marktaandeel binnen deze productgroep kunnen dus het beste op deze afzetgebieden worden gericht.

Gezaagd tropisch loofhout

Gezaagd tropisch hardhout heeft een aandeel van 4,5% binnen het totale Belgische houtverbruik. In 2012 was 12% van het in België verbruikte volume gezaagd tropisch loofhout aantoonbaar duurzaam geproduceerd. Uit een studie die Probos in 2011 in opdracht van CBI¹¹ heeft uitgevoerd kan worden afgeleid wat de belangrijkste afzetgebieden voor dit hout op de Belgische markt zijn. 45% Van het verbruik gaat naar de bouw, 30% gaat naar DHZ en Tuin, 15% wordt in de meubel en interieurbouw toegepast en de overige 5% wordt in andere afzetgebieden verbruikt. Voor het vergroten van het marktaandeel binnen de productgroep gezaagd tropisch loofhout kunnen de inspanningen dus het beste worden gericht op de afzetgebieden bouw en DHZ en tuin.

Gezaagd gematigd loofhout

Gezaagd gematigd loofhout wordt in België met name verbruikt door de meubel en interieurbouw en in mindere mate door de bouw en DHZ en tuin- en emballagesector. Het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd binnen deze productgroep bedroeg in 2012 iets meer dan 20%. Voor het vergroten van het marktaandeel binnen deze productgroep zou de nadruk kunnen worden gelegd op het houtverbruik binnen het afzetgebied meubel en interieurbouw.

Plaatmateriaal

In 2012 was bijna 41% van het in België verbruikte volume plaatmateriaal aantoonbaar duurzaam geproduceerd. Het plaatmateriaal wordt op de Belgische markt met name verwerkt binnen de afzetgebieden bouw en meubel- en interieurbouw. Eventuele inspanningen voor het vergroten van het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd plaatmateriaal kunnen dan ook het beste op deze afzetgebieden worden gericht.

¹¹ http://www.probos.nl/images/pdf/rapporten/Rap2013_Tailored_Intelligence_study_Tropical_Timber.pdf

6 CONCLUSIES

De monitoring naar aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt in 2012 levert de volgende conclusies:

- *Aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt*
In 2012 is er ca. 1.960.100 m³ rhe aantoonbaar duurzaam geproduceerd aan primaire houtproducten op de Belgische markt gebracht. Dat is 40,5%¹² van het totale Belgische primaire houtverbruik. Daarmee is de einddoelstelling van het Sectoraal akkoord van 1 maart 2011 ter verhoging van het aandeel houtproducten uit duurzaam beheerde bossen⁷ voor 2018 reeds gehaald. De marktaandelen van FSC en PEFC zijn respectievelijk 14,3% en 26,2%. In het bovenstaande resultaat is een bijschatting verwerkt. Wanneer uitsluitend wordt uitgegaan van het via de bedrijven op de Belgische markt in beeld gebrachte volume dan hebben de respondenten 1.595.500 m³ rhe aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten op de Belgische markt gebracht. Dat komt overeen met 33% van het totale Belgische primaire houtverbruik.
- *Stand van zaken binnen de productgroepen*
Binnen de productgroep van het gezaagd naaldhout is het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout met 48,7% het grootst, gevolgd door plaatmateriaal met 40,6%. Tropisch en gematigd loofhout blijven hierin achter met respectievelijk 12% en 20,5%.
- *Verhouding tussen import en Belgische productie van aantoonbaar duurzaam geproduceerd materiaal*
Van de primaire houtproducten die in 2012 met een certificaat op de Belgische markt zijn gebracht is circa 75% afkomstig uit het buitenland en 25% uit Belgische bossen. Van het FSC gecertificeerde hout is 91% geïmporteerd. Dit wordt deels veroorzaakt door het beperkte areaal aan FSC bos in België en de daarmee samenhangende beperkte beschikbaarheid van inlands FSC gecertificeerd hout. Van het hout dat met een PEFC certificaat op de Belgische markt is gebracht is een veel groter deel, namelijk 35%, afkomstig uit Belgische bossen. Het beschikbare potentieel van PEFC gecertificeerd rondhout uit het Belgische bos wordt nog niet volledig benut, doordat een deel van de producten die van rondhout uit PEFC gecertificeerde bossen worden gemaakt zonder certificaat op de markt wordt gebracht. Hier is dus nog winst te behalen om het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout te vergroten.
- *Beperkte vraag*
Veel importerende en rondhoutverwerkende bedrijven hebben aangegeven dat de vraag naar aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout nog altijd relatief beperkt blijft. Er wordt gemakkelijk gekozen om de eis van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout bij beperkte beschikbaarheid te laten vallen, of er wordt in het geheel niet naar gevraagd. Dit geldt met name voor de particuliere sector, maar zeker ook voor overheden zo is aangegeven. Ook de meerprijs, die dient te worden betaald voor met name aantoonbaar duurzaam geproduceerd tropisch hout, wordt genoemd als een reden waarom klanten afzien van de aanschaf ervan.
- *Prognose voor 2015*
Ondanks de daling van het houtverbruik als gevolg van de economische crisis is het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt toegenomen. De

¹² Dit is het percentage inclusief bijschatting. Zonder bijschatting is het percentage aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout 33%.

verwachting is dat de economische situatie in de komende jaren zal verbeteren. Daarmee zal naar verwachting ook de vraag naar hout aantrekken. De Belgische importeurs verwachten hierbij gemiddeld een stijging van 17% van het volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout dat zij op de Belgische markt zullen brengen. Op basis van de te verwachten groei in het gecertificeerde bosareaal in België is ook een groei in de binnenlandse productie van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout te verwachten.

- *Lage respons*

De beperkte respons op de verstuurde enquête vormde opnieuw een knelpunt binnen dit onderzoek. Dit geldt niet voor de producenten en importeurs van plaatmateriaal en importeurs van tropisch hardhout. De oorzaak voor de lage respons ligt vooral bij de rondhoutverwerkende bedrijven en de producenten van houten verpakkingen. Eén van de oorzaken van de lage respons is de timing van de marktstudie. De bevraging in december en januari, een zeer drukke periode van het jaar voor veel bedrijven door afsluiting van het afgelopen jaar, was verre van ideaal. Verder werd gevraagd naar cijfers over een jaar (2012) dat alweer enige tijd geleden administratief is afgerond.

7 AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk worden op twee thema's aanbevelingen gedaan aan de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Als eerste zal er worden ingegaan op aanbevelingen voor toekomstige studies om het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout vast te stellen voor de Belgische markt. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan om het aanbod van aantoonbaar duurzame houtproducten op de markt nog verder te vergroten.

Aanbevelingen voor toekomstige studies

Om een marktstudie te doen slagen is de medewerking van bedrijven uit de sector zeer belangrijk. Het zijn de bedrijven die de gevraagde informatie over aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout dat op de Belgische markt is gebracht, moeten aanleveren. De medewerking van sectororganisaties is dan ook onontbeerlijk voor een marktmeting als de onderhavige. De organisaties FNS, Fedustria, BFH, COMEOS en NUHOS hebben hun medewerking aan de marktmeting verleend, daarnaast hebben ook FSC- en PEFC België een belangrijke bijdrage geleverd. Al deze organisaties hebben hun leden/gecertificeerde bedrijven aangeschreven om hen aan te sporen mee te werken aan deze marktmeting. Echter, doordat de gunning van het project onvoorzien vertraging heeft opgelopen, zijn de inventarisatieformulieren pas begin december 2013 naar de bedrijven verzonden. Daarnaast bleek, net als bij de uitvoering van de marktmeting over 2008, dat het veel tijd en energie kost om de gegevens van de bedrijven binnen te krijgen.

Op basis van deze ervaringen komen wij tot de volgende aanbevelingen voor de FOD Leefmilieu:

1. *Juiste timing van groot belang*

De ervaring van Probos leert dat bij het uitvoeren van een marktinventarisatie de timing van groot belang is om de respons zo hoog mogelijk te krijgen. Deze timing was tijdens de marktmeting over 2012 niet ideaal. December is geen goede maand voor het uitvoeren van een dergelijke marktmeting i.v.m. feestdagen en afronding van het financiële jaar. De inventarisatie liep daardoor door in 2014, wat betekent dat er gevraagd wordt naar gegevens van meer dan een jaar geleden. Dit komt de respons niet ten goede. Bij een volgende marktmeting zou er gestreefd moeten worden de marktmeting uit te voeren in het voorjaar aansluitend op het jaar waarvoor de gegevens in beeld dienen te worden gebracht. Daarnaast moet rekening gehouden worden met een langere doorlooptijd dan tijdens de onderhavige marktmeting het geval was. De praktijk leert dat bedrijven meerdere malen herinnerd moeten worden alvorens men gegevens aanlevert.

2. *Uitdragen doelstellingen sectoraal akkoord*

Een hoge respons op deze marktmeting is in hoge mate afhankelijk van de noodzaak en het belang dat bedrijven toedichten aan het doel van de marktmeting. Tijdens de belrondes is gebleken dat veel van de benaderde bedrijven deze noodzaak niet zagen en ook niet doordrongen waren van het belang. Er lijkt zowel voor de FOD Leefmilieu als de overige ondertekenaars van het sectoraal akkoord een belangrijke uitdaging te liggen in het aansporen van de bedrijven in de Belgische houtketen mee te werken aan de monitoring die onderdeel is van het Sectoraal Akkoord. Het zou daarbij kunnen helpen contactpersonen binnen de bedrijven te identificeren die worden voorgelicht over deze marktmetingen en die voor een volgende marktmeting als verantwoordelijke kunnen dienen.

3. *Verbreding scope van de monitoring*

In lijn met de formulering in het sectoraal akkoord is de marktmeting gericht op het in beeld brengen van het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout binnen het Belgische verbruik van de primaire houtproducten gezaagd hout en plaatmateriaal. Daarom zijn de Belgische producenten en -importeurs van primaire houtproducten benaderd en via hen is het marktaandeel inzichtelijk gemaakt. Het verdient echter aanbeveling de scope van de marktmeting te verbreden. Het Sectoraal Akkoord is immers ook ondertekend door partijen waarvan de aangesloten verwerkers de door de producenten en importeurs op de Belgische markt gebrachte primaire houtproducten verwerken tot halffabricaten en eindproducten of die zelf kant-en-klare houtproducten importeren en op de Belgische markt plaatsten. Door ook deze verwerkers van primaire houtproducten en importeurs van kant-en-klare houtproducten te bevragen op het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout binnen de door hen verworven grondstof ontstaat een beter beeld van het marktaandeel binnen de gehele houtketen. Indien voor een dergelijke werkwijze wordt gekozen dient wel rekening te worden gehouden met het feit dat het aantal te benaderen bedrijven verderop in de houtketen steeds verder toeneemt. De studie zal dus bewerklijker worden.

4. *Studie afzetgebieden*

Zoals in hoofdstuk 5 is beschreven is het tijdens deze studie niet gelukt de verdeling van het Belgische houtverbruik (al dan niet aantoonbaar duurzaam) over de verschillende afzetgebieden inzichtelijk te maken. Door het begeleidingscomité van de studie werd de meerwaarde van het in beeld brengen hiervan echter wel gezien. Het begeleidingscomité en ook Probos beveelt aan hiernaar een gerichte studie te laten uitvoeren.

5. *Tijdige beschikbaarheid actuele adreslijsten*

Voor het verkorten van de doorlooptijd van de marktstudie is de beschikbaarheid van actuele adresgegevens, bij voorkeur inclusief contactpersonen, onontbeerlijk. Het verdient dan ook aanbeveling bij aanvang van de studie goede afspraken met de sectororganisaties en ook met FSC en PEFC over het tijdig aanleveren van deze actuele lijsten.

6. *Ontwikkelen online formulieren*

Tijdens de volgende marktmeting lijkt het verstandig tijd in te ruimen/te begroten voor het ontwikkelen van online inventarisatieformulieren. Hoewel online formulieren hun beperkingen kennen, sluiten zij wel beter aan op deze digitale tijd.

Aanbevelingen ter stimulering van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout.

Het resultaat van deze marktstudie overtreft de verwachtingen en daarmee de doelstellingen binnen het Sectoraal Akkoord. Dat is natuurlijk geweldig, maar volgens Probos betekent dit niet dat de ondertekenaars nu achterover kunnen leunen. Het verder vergroten van het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout is ten slotte in het belang van de gehele bos- en houtsector. Alleen als van alle verbruikte hout en houtproducten kan worden aangetoond dat het afkomstig is uit aantoonbaar duurzaam beheerde bossen kan hout daadwerkelijk als een zeer duurzaam product met zeer een positieve eigenschappen in de markt worden gezet. Met een marktaandeel van 40,5% heeft de Belgische bos- en houtsector dat punt nog niet bereikt. Rekening houdend met de huidige marktsituatie (economische recessie en grote vraag naar hout vanuit de energiesector) is dit echter een mooi resultaat.

Tijdens deze marktstudie is een aantal knelpunten geïdentificeerd die het vergroten van het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt bemoeilijken. Deze knelpunten zijn vervolgens omgezet in aanbevelingen voor de federale Staatssecretaris voor Leefmilieu. Deze aanbevelingen hebben tot doel de belemmeringen en moeilijkheden voor het vergroten van het aanbod aantoonbaar duurzaam geproduceerde houtproducten op de Belgische markt weg te nemen of te reduceren.

Het belangrijkste knelpunt heeft betrekking op het uitblijven van een substantiële vraag naar aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt. De bedrijven uit de sector geven aan dat het aanbod van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout over het algemeen voldoende is, maar dat de vraag dit aanbod niet volgt. Het beschikbare volume aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout is echter verderop in de houtketen vaak niet meer als zodanig te herkennen, omdat de handelsketen vanwege het ontbreken van CoC certificaten wordt onderbroken. Dit heeft tot gevolg dat de indruk ontstaat dat er onvoldoende beschikbaarheid is.

1. Helder communiceren over de nut en noodzaak van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout

In sommige sectoren, bijvoorbeeld bij schrijnwerkers, is de aandacht voor de verantwoorde herkomst van de grondstof hout enigszins naar de achtergrond verdrongen. Dit komt doordat duurzaam bouwen in de brede zin en energieneutraal wonen belangrijk is geworden en men hiermee denkt ook het onderwerp duurzaam geproduceerd hout te hebben afgedekt. Dit is een onterechte conclusie. Er ligt juist een enorme kans voor de grondstof hout in de bouw, vooral ook in het kader van duurzaam bouwen, mits de herkomst aantoonbaar verantwoord is. Om deze reden zou er breed en helder gecommuniceerd moeten worden over nut en noodzaak van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout. De sectororganisaties zouden hier een belangrijke rol kunnen spelen.

2. Naleven contracteisen

Het komt op dit moment nog te vaak voor dat de eis tot de toepassing van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout en houtproducten in bestekken is opgenomen, maar dat dit hout uiteindelijk niet geleverd wordt. Het consequent naleven van contracteisen behoeft dan ook aandacht. Controle blijft vaak uit, tot frustratie van partijen die zich wel aan de afspraken houden. Het verdient aanbeveling evaluaties uit te voeren van de werkwijze met betrekking tot het naleven van de contracteisen op het gebied van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout binnen overheden en overheidsdiensten. De ervaring van Probos in Nederland leert dat uit deze evaluaties knelpunten naar voren komen die relatief eenvoudig door middel van voorlichting zijn weg te nemen. De FOD Leefmilieu zou hierin het voortouw kunnen nemen.

3. *Stimuleren van marktvraag naar aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout*

Om het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout verder te vergroten, zal de vraag vanuit de markt moeten worden gestimuleerd. Dit kan ten eerste door keuzes van overheden als vragende marktpartij en het opstellen van gerichte beleidsmaatregelen. Anderzijds kan de overheid een stimulans geven door de consument en inkopers binnen overheden te sensibiliseren en te informeren, bijvoorbeeld door voorlichtingscampagnes. Er is nog veel onbekendheid over nut en noodzaak van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout en over de certificeringssystemen, wat middels een campagne kan worden verminderd. Daarnaast zullen ook marktpartijen de verantwoordelijkheid op zich moeten nemen om het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout binnen hun aanbod verder te vergroten. Bijvoorbeeld in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar vooral ook om hout als dé milieuvriendelijke grondstof te positioneren. Op die manier kan daadwerkelijk op basis van positieve argumenten de concurrentie worden aangegaan met andere grondstoffen.

4. *Stimuleer het sluiten van de keten*

Door middel van het stimuleren van COC-certificering wordt de keten tussen bos en eindgebruiker gesloten. Dit komt de geloofwaardigheid en herkenbaarheid van systeem van certificering van duurzaam bosbeheer ten goede. Om CoC-certificering van bedrijven te stimuleren, kan het afsluiten van convenanten tussen de verschillende sub-brancheorganisaties worden gecontinueerd en kan daarnaast worden ingezet op onder andere sensibilisatie en communicatie. Dit proces kan door de federale overheid worden gestimuleerd en zo mogelijk gefaciliteerd.

5. *Strikter duurzaam aankoopbeleid en consequent naleven duurzaam aankoopbeleid voor hout*

Er zou een strikter beleid voor het aankopen van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout voor overheden kunnen worden ingevoerd, dat geldt voor alle overheden. Daarbij verdient het aanbeveling ook voor de lagere overheden een omzendbrief, met daarin doelstellingen met betrekking tot de aankoop van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout, op te stellen. In lijn met de tweede aanbeveling, dient de overheid er daarnaast ook zorg voor te dragen dat haar inkopers op alle niveaus (federaal, regionaal en lokaal) voldoende kennis hebben over de boscertificaten en de markt van aantoonbaar duurzaam geproduceerde producten. Alleen op die manier kunnen zij namelijk gestalte geven aan het duurzaam aankoopbeleid ter bevordering van duurzaam geëxploiteerd hout. Dat heeft immers tot doel alleen aantoonbaar duurzaam geproduceerde houtproducten aan te kopen. Hierbij zou de federale overheid lagere overheden kunnen ondersteunen.

Dit kan worden gedaan door het verzorgen van trainingen, presentaties, een website met praktijktips, opstellen van voorbeeld bestekbepalingen, achtergrondinformatie en een Helpdesk Inkoop Duurzaam Hout, waar overheidsinkopers gratis met hun vragen terecht kunnen. In Nederland en het Verenigd Koninkrijk zijn hiermee reeds goede ervaringen opgedaan. Zie voor Nederland www.inkoopduurzaamhout.nl.

6. *Vergroten areaal gecertificeerd bos in België*

Het aanbod van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt is voor een groot deel op import aangewezen en dit zal ook altijd wel zo blijven. Het aandeel van inlands aantoonbaar duurzaam geproduceerd kan echter sterk worden verhoogd. Het is dan van belang de certificering van bossen in heel België te stimuleren, bijvoorbeeld door het bieden van bepaalde financiële voordelen voor gecertificeerde bouseigenaren.

7. *Compensatie prijsverschil*

Op dit moment wordt er geen of slechts in beperkte mate een meerprijs betaald voor aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout, terwijl er met name in de tropen wel meer kosten gemaakt moeten worden. Dit heeft effect op de motivatie voor bedrijven om zich te laten certificeren en om gecertificeerd te blijven. Probos beveelt aan te inventariseren op welke wijze ervoor gezorgd kan worden dat de eerlijke prijs betaald wordt voor aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout.

8. *Monitoren toe- of afname aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt*

Het is blijvend van belang de situatie ten aanzien van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Belgische markt te monitoren. Alleen dan is het namelijk mogelijk de vinger aan de pols te houden en vast te kunnen stellen op welke plaatsen in de houtketen ingegrepen moet worden of waar kansen liggen voor het vergroten van het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout. Het verdient dan ook aanbeveling ook in de komende jaren het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd in beeld te blijven brengen. Ondanks dat dit niet in lijn is met de doelstellingen vanuit het Sectoraal Akkoord zou het voor een beter beeld goed zijn niet alleen primaire houtproducten in beeld te brengen, maar ook de geïmporteerde bewerkte houtproducten hierin mee te nemen (een groeiende markt). Dit laatste is overigens, in verband met het brede spectrum aan producten, veel complexer dan het in beeld brengen van primaire houtproducten.

Naast de bewerkte houtproducten verdient ook hout dat wordt ingezet voor de productie van ‘duurzame’ energie in de toekomst aandacht binnen de monitoring. Met name de grote volumes energiepellets die worden geïmporteerd voor industriële energetische toepassing vragen om aandacht, omdat deze pellets steeds meer van rondhout worden geproduceerd.

Literatuur

Acker, Joris van. 2008. *A European wood processing strategy*. Country reports, COST Action E44 conference proceedings. Ghent University, Ghent.

Aidenvironment. 2008. *FSC-hout in de Belgische Markt 2007, De beschikbaarheid van FSC gecertificeerd hout op de Belgische markt in 2007*. Aidenvironment, Amsterdam.

FSC België. 2013. *Jaarverslag FSC België 2012*. Holsbeek, FSC België.

Oldenburger, J. N. Leek & L. Draye. 2009. *Gecertificeerd hout op de Belgische markt in 2008*. Wageningen, Probos.

Oldenburger J., M. van Benthem, 2011. *Methode voor het bepalen van het aandeel duurzaam geproduceerd hout op de Nederlandse markt. Versie 4.0*. Stichting Probos, Wageningen, 26 p.

PEFC Belgium. 2013. *Jaarverslag PEFC Belgium 2012*. PEFC Belgium, Brussel.

UNECE Timber Section. 2008. *Forest Products Statistics 2003-2007*. Geraadpleegd op 7 juni 2009 via <http://www.unece.org/timber/mis/fp-stats.htm>.

UNECE, 2010. *Forest product conversion factors for the UNECE region*. United Nations, Genève, 40 p.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Conversiefactoren naar m³ rhe (bron. Probos, 2011)

Product	Eenheid	CF
Gezaagd naaldhout	m ³	1,35
Gezaagd loofhout	m ³	1,41
Tropisch hardhout	m ³	1,82
Platen	m ³	1,58
Fineer	m ³	1,45
OSB	m ³	1,63
MDF	m ³	1,68
Hardboard	m ³	2,03
Zachtboard	m ³	0,83
Triplex	m ³	1,65
Spaanplaat	m ³	1,30
Vezelplaten	m ³	1,45

Bijlage 2. Belgisch houtverbruik in 2012

In onderstaande tabel is het Belgisch houtverbruik in 2012 binnen de verschillende productgroepen in m³ rne weergegeven. Dit verbruikscijfer is berekend volgens de formule: import + productie – export = verbruik. De productiecijfers voor gezaagd hout zijn afkomstig uit de Joint Forest Sector Questionnaire (JFSQ) van de UNECE. De JFSQ wordt jaarlijks ingevuld door de landen in de UNECE regio. De enquête vraagt naar gegevens over de oogst en productie van en de handel in hout en houtproducten. De productiecijfers voor plaatmateriaal zijn aangeleverd door de bedrijven die op de enquête hebben gereageerd. De gegevens over de import en export van gezaagd hout en plaatmateriaal zijn verkregen via de statistiek buitenlandse handel van de Nationale Bank van België.

	Naaldhout	Tropisch hardhout	Gematigd loofhout	Platen	Totaal
Import	2.319.962	387.260	369.730	2.701.547	5.778.499
Export	1.535.261	189.917	402.767	3.646.371	5.774.315
Productie	1.584.630	19.001	259.807	2.974.529	4.837.966
Verbruik	2.369.331	216.343	226.770	2.029.704	4.842.149

Bijlage 3. Samenstelling begeleidingscomité

Naam	Organisatie
Philippe Corman	Fédération Wallonne des Menuisiers Belges
Filip Coveliers	Confederatie Bouw
Thomas Davreux	PEFC België
Olivier Demaret	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
Bart Holvoet	FSC België
Ingrid Hontis	Fedustria
François de Meersman	Nationale Unie Houtsector
Geert Ramaekers	Bouwunie
Francois Ruchenne	Federation Nationale des Scieries
Michel Terlinden	Srfb – kbbm
Bart de Turck	Belgische Federatie van de Houtinvoerhandel
Géraldine Verwilghen	Comeos

